

TUJI JEZIK - ANGLEŠČINA

OSNOVNA ŠOLA

Izobraževalni program osnovne šole

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja

Prilagojeni izobraževalni programi osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

Drugo vzgojno-izobraževalno obdobje,
Tretje vzgojno-izobraževalno obdobje

OBVEZNI PREDMET

UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: tuji jezik - angleščina

Predmetnik za osnovno šolo

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre

Prilagojeni predmetnik za dvojezično osnovno šolo na narodno mešanem območju Prekmurja

Predmetnik prilagojenega programa osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom

4. razred	5. razred	6. razred	7. razred	8. razred	9. razred
70	105	140	140	105	96

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Alenka Andrin, Zavod RS za šolstvo, dr. Silva Bratož, Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, dr. Lara Burazer, Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, dr. Mateja Dagarin Fojkar, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, Veronika Frešer, 2. OŠ Slovenska Bistrica, Andreja Gračner, Biotehniška šola Maribor, Katarina Gostinčar, Osnovna šola Prežihovega Voranca Ljubljana, mag. Špela Grum, Šolski center Ljubljana, Srednja lesarska šola, mag. Tamara Klanjšček Šavli, Zavod RS za šolstvo, Berta Kogoj, Zavod RS za šolstvo, dr. Melita Koletnik, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Maja Kovačič, Zavod RS za šolstvo, Mateja Legan Crnoja, Gimnazija Vič, dr. Melita Lemut Bajec, Univerza v Ljubljani, Pedagoška fakulteta, mag. Barbara Lesničar, Zavod RS za šolstvo, mag. Bernarda Leva, Univerza v Mariboru, Filozofska fakulteta, Ana Likar, Tjaša Milijaš, OŠ Dravljje, mag. Marta Novak, Zavod RS za šolstvo, Lea Opravž Ostreljč, OŠ XIV. divizije Senovo, Maks Pavlica, Gimnazija Nova Gorica, mag. Brigita Peklaj, Gimnazija Bežigrad, Ana Perović, OŠ bratov Polančičev Maribor, mag. Vesna Šušnica Ilc, Srednja zdravstvena šola Ljubljana, Mateja Todorovski, OŠ Dobje, mag. Miha Vrčko, OŠ n. h. Maksa Pečarja

JEZIKOVNI PREGLED: Katja Križnik Jeraj

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MVI/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/Ucni-nacrti/2025/UN_OS/Didakticna_priporocila_k_ucnemu_nacrtu_tuji_jezik_anglescina_2025.pdf

CIP

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [243638787](#)

ISBN 978-961-03-1022-8 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na 244. seji dne, 22. 5. 2025, določil učni načrt za tuji jezik - angleščina za izobraževalni program osnovne šole, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja in prilagojene izobraževalne programe osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na 244. seji dne, 22. 5. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu za tuji jezik - angleščina za izobraževalni program osnovne šole, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za osnovno šolo z italijanskim učnim jezikom na narodno mešanem območju slovenske Istre, izobraževalni program osnovne šole s prilagojenim predmetnikom za dvojezične osnovne šole na narodno mešanem območju Prekmurja in prilagojene izobraževalne programe osnovne šole z enakovrednim izobrazbenim standardom.

PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtnice, učnih načrtov ter katalogov znanj)

KAKO SE ZNAJTI?

TIPICNE STRANI

V dokumentu je za učenke in učence, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih učenci izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi ducilist estrunda volorest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quiatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaioirem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi ilisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari velent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelim lam alit re, omnis ab il mo dolupti connihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit eaquasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatia qui aperorum qui ut re perumquaepeped quame moditatum ipient veligna tessint laessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusclisita dolorrum volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: *Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui.* **SC** (2.2.2.1)
I: *Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagnam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.*
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorum quasimus mo mi.*
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cupratu repeliam.*
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.*

TERMINI:

☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint
☐ veligna tessint	☐ laborerat voluptiurem	☐ veligna tessint	

9 Osnovna šola | Slovenščina

27. 2. 2025 /// 15:45

Pojmi, ki jih učenec mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo učenci.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

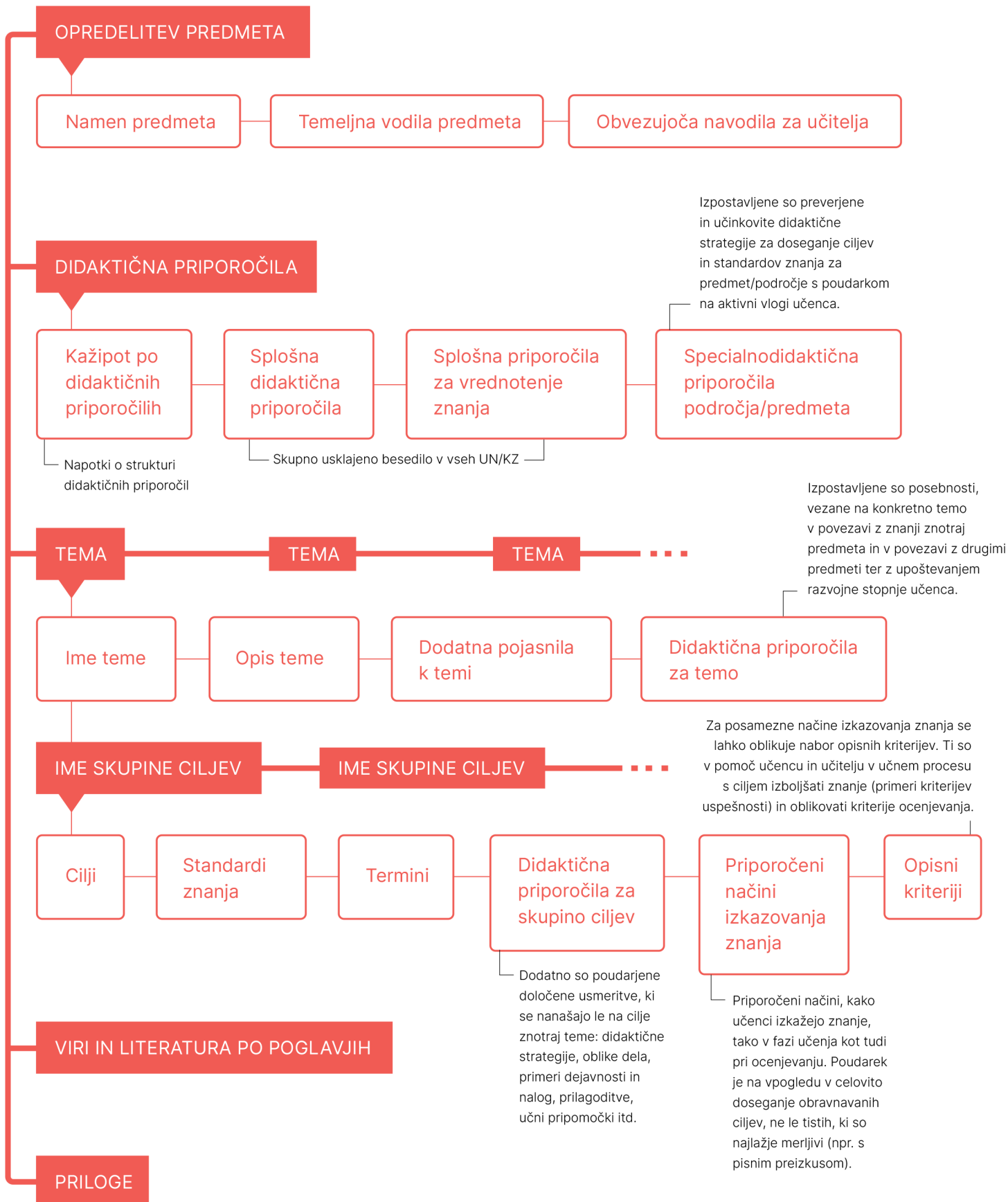
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA.....	10	Razumevanje ustnega izražanja.....	64
Namen predmeta.....	10	Razumevanje avdiovizualnega gradiva	68
Temeljna vodila predmeta	10	Bralno razumevanje	70
Obvezujoča navodila za učitelje	11	TVORJENJE	73
DIDAKTIČNA PRIPOROČILA	12	Ustno izražanje	74
Kažipot po didaktičnih priporočilih	12	Pisno izražanje	76
Splošna didaktična priporočila	12	INTERAKCIJA.....	79
Splošna priporočila za vrednotenje znanja ...	14	Ustna interakcija	80
Specialnodidaktična priporočila		Pisna interakcija.....	83
področja/predmeta	15	Spletna interakcija	85
DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO		POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN	
OBDOBJE	21	MEDKULturna ZMOŽNOST	87
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	22	Posredovanje	88
SPREJEMANJE.....	23	Raznojezična in medkulturna zmožnost	91
Razumevanje ustnega izražanja.....	24	SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI.....	93
Razumevanje avdiovizualnega gradiva	26	Jezikovna zmožnost.....	94
Bralno razumevanje	29	Sociolingvistična zmožnost.....	97
TVORJENJE	32	Pragmatična zmožnost	100
Ustno izražanje	33	VIRI IN LITERATURA PO POGlavJIH ...	102
Pisno izražanje	35	Didaktična priporočila	102
INTERAKCIJA.....	38	PRIOLOGE	104
Ustna interakcija	39	Priloge po poglavjih	104
Pisna interakcija.....	42	Specialnodidaktična priporočila	
Spletna interakcija	44	področja/predmeta	104
POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN		TVORJENJE	104
MEDKULturna ZMOŽNOST	46	DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO	104
Posredovanje	47	INTERAKCIJA	104
Raznojezična in medkulturna zmožnost	49	POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN	
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI.....	51	MEDKULturna ZMOŽNOST	104
Jezikovna zmožnost	52	SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	
Sociolingvistična zmožnost.....	56		104
Pragmatična zmožnost	58	TVORJENJE	104
TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO		DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO	104
OBDOBJE	61	INTERAKCIJA	105
TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA.....	62	POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN	
SPREJEMANJE.....	63	MEDKULturna ZMOŽNOST	105

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO.....	105
SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI	
.....	105

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Namen poučevanja in učenja angleščine je pridobivanje splošnega jezikovnega znanja in razvijanje sporazumevalne zmožnosti, ki je vselej povezana s splošnimi zmožnostmi (deklarativno znanje, spretnosti in operativno znanje, bivanjska zmožnost, sposobnost učenja). Ta proces se odvija ob podpori sporazumevalnih jezikovnih dejavnosti in strategij ter štirih sporazumevalnih načinov (sprejemanje, tvorjenje, interakcija in posredovanje).

Prav tako je namen poučevanja in učenja angleščine opolnomočiti učence za pridobivanje in kritično selekcioniranje informacij/znanj, kritičen odnos do različnih vrst medijev v ciljnem jeziku in uporabo tako pridobljenih informacij/znanj pri drugih predmetih (medpredmetno povezovanje). V tem smislu angleščina deluje kot povezovalni element pri horizontalnih, interdisciplinarnih in drugih povezavah za doseganje skupnih, integriranih učnih ciljev. Pouk angleščine vključuje tudi skupne cilje s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti ter podjetnosti, ki so natančneje opredeljeni v didaktičnih priporočilih posameznih tem oz. sporazumevalnih načinov.

V tem učnem načrtu je opisan program za angleščino kot obvezni predmet v drugem in tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju v osnovni šoli.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Pri poučevanju in učenju angleščine je treba upoštevati specifičen položaj in okoliščine, v katerih se angleščina uporablja. V zadnjih letih se pojavljajo vse močnejše težnje po poučevanju angleščine kot *lingue française*. Glede na dejstvo, da se angleščina največkrat uporablja kot orodje za komunikacijo med tujimi govorci tega jezika, je ključnega pomena razumljivost komunikacije in ne toliko posnemanje govora naravnih govorcev.

Sodobni pouk angleščine temelji na načelu, da je angleščina sredstvo za izkoriščanje priložnosti in doseganje uspeha na družbenem, izobraževalnem in poklicnem področju (SEJO: 24). V tem kontekstu spodbujamo približevanje modelu dobro usposobljenega govornika (učinkovitega uporabnika) in ne zgolj približevanje modelu naravnega govornika. Pri pouku angleščine razvijamo tudi raznojezične in medkulturne zmožnosti in s tem učence opremimo za uspešno delovanje v globaliziranem svetu, za katerega je značilna jezikovna in kulturna raznolikost.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk angleščine sledi novjšim spoznanjem ustreznih strok, kot so tujejezikovna didaktika, uporabno jezikoslovje in pedagoško-psihološke vede. Zato pri poučevanju upoštevamo dejavnike, ki lahko različno vplivajo na pouk angleščine (značilnosti otrok in mladostnikov, spoštovanje otrokovih in človekovih pravic, cilje vzgoje in izobraževanja v RS in EU itn.).

Teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost in sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo).

Predvidena raven standardov znanja ob koncu 2. vzgojno-izobraževalnega obdobja je A1-A2, ob koncu 3. vzgojno-izobraževalnega obdobja pa A2-B1. Pri tem je treba upoštevati, da je znanje učenca skoraj vedno neuravnoteženo in ni linearno.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti učencev, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj učencev prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi učencem omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega učenca, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » učence aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » učencem omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe učencev;
- » učencem postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri učencih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov učencev;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta učencem omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo učence k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe učencev v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela učencev, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna tudi za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih učencev. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost učencev s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter učencev iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki učencem iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za učence iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja učencev skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju znanja (ugotavljanje predznanja in znanja učenca na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega učenca, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja učenčovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek učenca. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih učencev ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako učenec dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;

- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;
- » spodbuja učenca, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira učenčevo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » učenca spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » učencu sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj učencu omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je učenec spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe učenca, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri učencu sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi učencu. Če učenec v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi učenec izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

(5.3.5.3) I. Sodobni vidiki učenja in poučevanja tujega jezika

Sodoben pouk tujega jezika omogoča kakovostno, trajno in uporabno znanje. Učni načrt temelji na integrativnem kurikulumu, ki se uresničuje s timskim in medpredmetnim poukom, projekti, problemskimi, raziskovalnimi idr. oblikami poučevanja. Interdisciplinarno delovanje vseh udeleženi s povezovanjem konceptov med predmeti in znotraj predmetov omogoča razvoj povezanega in celovitega znanja. Sodelovalne

oblike pouka pomembno vplivajo na kakovost medsebojnih odnosov, večjo vključenost in motiviranost sodelujočih, boljše akademsko znanje, razvoj mišljenja na višjih taksonomskih ravneh, zlasti veščine kritičnega mišljenja. Tak pouk je osredinjen na učenca in učni proces ter upošteva učenčevo osebnost, predznanje, zanimanja, učni stil in vrednote ter tako pomembno razvija veščine vseživljenjskega učenja.

Za učinkovito učenje tujega jezika je nujno razumevanje in upoštevanje koncepta raznojezičnosti, ki v ospredje postavlja posameznika in jezike, ki jih ima ta na voljo, saj, kot je poudarjeno v Skupnem evropskem jezikovnem okvirju (Svet Evrope, 2011, str. 8), raznojezičnost »ni le vsota čim bolj popolne jezikovne zmožnosti v posameznih tujih jezikih, ampak je celovit posameznikov jezikovni repertoar, sestavljen tudi iz najmanjših jezikovnih drobcev posameznih jezikov«. V tem smislu je domet pojma raznojezičnosti veliko širši, saj predpostavlja sporazumevalno zmožnost, ki zajema celotno znanje in izkušnje z jeziki, pri čemer se ti medsebojno prepletajo in drug na drugega vplivajo. Zato je raznojezičnost predvsem predpogoj za uspešno sporazumevanje z ljudmi iz drugih kulturnih in jezikovnih okolij.

II. Raznolikost pristopov

Pouk tujega jezika izhaja iz načel komunikacijskega pristopa, ki učenca opremlja s sporazumevalnimi zmožnostmi za smiselno rabo jezika v raznolikih avtentičnih situacijah in podpira učenje učenja. Najpomembnejše značilnosti komunikacijskega pristopa so:

- » razvoj vseh sporazumevalnih zmožnosti, ne zgolj slovnice in poznavanja besedišča,
- » osredotočenost na vsebino in ne le na jezikovno obliko,
- » poudarek na tekočnosti, napake so sestavni del učnega procesa,
- » spodbujanje celostnega učenja jezika s poudarkom na raziskovanju in aktivnem sodelovanju v avtentičnih in za učenca smiselnih situacijah,
- » na učenca in učenje osredinjen pouk, ki izhaja iz učenčevega znanja ter sledi njegovim potrebam in interesom,
- » vloga učitelja kot spodbujevalca in usmerjevalca učnega procesa.

Pri pouku tujih jezikov je smiselno uporabiti kombinacijo različnih pristopov in metod, vendar je pri tem nujno upoštevati starostno stopnjo učencev in njihove potrebe, cilje pouka ter druge dejavnike. Poučevanje tujega jezika naj bo predvsem **osmišljeno** in **kontekstualizirano**, posnema naj **avtentično rabo jezika** in ima jasn komunikacijski namen. Med različnimi pristopi velja izpostaviti CLIL (ang. *Content and Language Integrated Learning*), ki predpostavlja vsebinsko in jezikovno integriran pouk, pri katerem poučevanje tujega jezika povezujemo z vsebino drugih predmetov. Zaradi vse večje razdrobljenosti vsebin je povezovanje predmetov način, kako učence najbolj učinkovito pripraviti na večplastnost življenja, ki od njih pričakuje sposobnost povezovanja idej in učinkovitega reševanja problemov. Tak način poučevanja sloni na analitičnem, sintetičnem in kritičnem mišljenju. Omogoča bolj avtentičen učni proces, terja intenzivnejše in globlje povezave med disciplinami oz. šolskimi predmeti ter tako vzgaja razgledanega posameznika, sposobnega razumevanja različnih pogledov. Na ta način učence spodbujamo k samostojnosti, prevzemanju odgovornosti za učenje in razvijanju samoregulacije, ki jih opremi s spretnostmi za načrtovanje, spremljanje in nadzor nad lastnim učenjem. Z vnašanjem elementov medkulturnosti in večjezičnosti pa razvijamo razumevanje in medsebojno

spoštovanje različnih kultur, običajev in vrednot ter učence spodbujamo k razmišljanju o lastni kulturi in kulturnih razlikah.

Pri vsem tem je ključno ustrezno načrtovanje pouka, ki poleg izvedbe vključuje tudi sprotno spremljanje dosežkov in napredka ter tudi preverjanje in ocenjevanje znanja. Učitelj poleg tega načrtuje rabo ustreznih podpornih strategij, diferenciranih dejavnosti in gradiv, ki podpirajo doseganje jasno načrtovanih jezikovnih in drugih ciljev. Pri tem je poudarek na ravnovesju med tekočnostjo, jezikovno pravilnostjo in ustreznostjo. Učitelj kot razmišljujoči praktik svoje delo ves čas evalvira in posledično po potrebi ustrezno spreminja, posodablja in izboljšuje.

Pri na učenca in učenje osredinjenem pouku učitelj učencem predstavi čim več različnih učnih strategij, s katerimi se bodo bolj samostojno in učinkovito učili tuji jezik pri pouku, jih uporabljali pri materinščini in drugih šolskih predmetih ter tudi v izvenšolskih okoljih. Poznavanje in izbira učnih strategij učencem pomaga razumeti učne cilje in načine njihovega doseganja, optimizira organizacijo in čas učenja.

Vključevanje učnih strategij naj bo načrtno integrirano v pouk. Učitelj naj učencem razloži njihovo vlogo, vendar mora razlaga strategij izhajati iz konkretnih nalog oz. iz konteksta. Strategije naj bodo raznolike in naj spodbujajo različne miselne procese. Če učitelj spodbuja in vključuje npr. jezikovne strategije, ki vključujejo raznolike in zahtevnejše miselne procese, kot so parafraziranje, primerjanje, povzemanje, kleščanje, iskanje ključnih informacij, navajanje primerov, sodelovanje v interakciji ipd., in se ne osredotoča le na mehanske spominske strategije, bo to vplivalo na način, kako se učenci učijo.

Poleg neposrednih strategij (spominske, kognitivne, komunikacijske ali kompenzacijske) mora učitelj vključevati tudi posredne strategije (metakognitivne, čustvene, družabne), s katerimi se načrtuje in vrednoti učenje, uravnava čustva, motivacijo in odnos do učenja ter išče stike za večjo izpostavljenost in interakcijo v tujem jeziku. Ključni cilj razvijanja učnih strategij je avtonomnost učenca.

III. Dejavniki, ki vplivajo na učenje in dosežke pri tujem jeziku

Med najpomembnejše dejavnike, ki vplivajo na učenje in dosežke pri tujem jeziku, uvrščamo motivacijo za učenja tujega jezika, ki pa je tesno povezana s stališči o tujem jeziku. Ta so razmeroma trajna in pozitivno ali negativno vplivajo na učenčevo dožemanje jezika in učenja ter se v času šolanja lahko spreminjajo. Zato je smiselno, da učitelji poznajo dejavnike in razloge, ki vplivajo na oblikovanje učenčevih stališč, kot npr. vloga družine, vrstnikov, okolja, učiteljev, vrednot, medijev ipd. Poznajo pa tudi načine za spodbujanje pozitivnih stališč oz. preseganje negativnih v povezavi z doseganjem ciljev pouka.

Motivacija vključuje razloge za učenje tujega jezika in obsega vse, kar daje pobude za učenje, usmerja učenje in določa njegovo intenzivnost, trajanje in kakovost. Učence lahko poganja integrativna motivacija (t. j. globoko osebno zanimanje za predmet učenja, poistovetenje s kulturo, iz katere jezik prihaja) ali instrumentalna motivacija, ki se nanaša na praktične razloge za učenje jezika, kot so pohvala, dobra ocena, uporabnost jezika izven šole in za nadaljnje izobraževanje in poklic. Če učitelj razume, kaj posameznega učenca motivira, lahko uporabi učinkovite strategije za spodbujanje motivacije za učenje tujega jezika (jasni učni cilji, dinamična struktura učne ure, raznolike dejavnosti, kontekstualiziran pouk, različni učni pristopi in dejavnosti, sodelovalno

učenje, učenec kot aktivni udeleženec v učnem procesu in soustvarjalec pouka, zavedanje lastnega učenja, refleksija o izkazanem in usvojenem jezikovnem znanju, formativno spremljanje ipd.).

Na učenčevo motivacijo in stališča vplivajo:

- » učenčeva predstava o sebi kot kompetentnem uporabniku jezika,
- » učenčeve izkušnje z učenjem jezika,
- » učni pristopi in metode,
- » družbeno okolje, v katerem se jeziki poučujejo, in družbena vloga (status) določenega jezika v tem okolju,
- » starost in spol učenca, raven obvladovanja jezika, jezikovna učljivost, osebnostne lastnosti, čas začetka učenja tujega jezika idr.

Učenci bodo bolj motivirani, če bo pouk tujega jezika osmišljen, jim bo v miselni izziv in bo od njih zahteval razmišljanje tudi na višjih taksonomskih ravneh. Tako učitelj kot učenec prispevata k pozitivnemu učnemu okolju in prav v tem obojestranskem prizadevanju nastaja motivacija.

IV. Diferenciacija in individualizacija

Učenci vstopajo v jezikovno učilnico z različnim jezikovnim in kulturnim ozadjem, različnimi zmožnostmi, različnimi pristopi k učenju ter različnimi stališči in motivacijo za učenje tujega jezika. Nujno je torej poskrbeti za kakovosten proces izobraževanja učencev z raznolikimi zmožnostmi in potrebami, ob hkratnem zagotavljanju skrbi za vzpostavljanje ustrezne socialne klime. Če želimo, da učenci kar najbolj napredujejo, je treba ustrezno prilagajati učni proces.

Pojem učne diferenciacije se pogosto povezuje z učno individualizacijo. Pri učni diferenciaciji gre predvsem za organizacijo pouka, s katero učitelj prilagaja poučevanje potrebam in zmožnostim posameznih učencev, učna individualizacija pa je predvsem didaktično načelo, ki predpostavlja upoštevanje značilnosti in zmožnosti učencev, da je lahko vsakemu omogočen optimalen razvoj na vseh področjih. V procesu individualizacije je smiselno najprej prepoznati raznolike značilnosti učencev, nato pa jim omogočiti, da sledijo osebnim zanimanjem in svojim močnim področjem.

Z izvajanjem načel diferenciranega poučevanja se učitelji lahko sistematično in dosledno odzivajo na razlike med učenci, a pri tem zasledujejo uresničevanje vsebin učnega načrta. Pri diferenciaciji gre za na učenca osredotočeno poučevanje, saj temelji na predpostavki, da vsi učenci ne doživljajo učenja na enak način. Učitelj mora poznati njihove prednosti in slabosti, učne strategije, učne stile, motivacijo za učenje jezika ipd.

Pouk diferenciramo in/ali individualiziramo na različne načine.

- » S prilagajanjem vsebine: npr. branje besedil na različnih ravneh zahtevnosti ali z dodatno podporo v obliki vizualnih pripomočkov.
- » S prilagajanjem procesa: npr. samostojno delo, delo v parih, skupinsko delo ipd.
- » S prilagajanjem izdelkov: npr. predstavitev znanja lahko poteka v ustni ali pisni obliki.
- » S prilagajanjem učnega okolja, za katerega sta značilni pozitivna razredna klima, ki temelji na učinkoviti komunikaciji v tujem jeziku, in podpora z omogočenim dostopom do virov in gradiv.

Učitelj pri načrtovanju upošteva vse dele učnega procesa in temu ustrezno prilagaja metode in oblike dela, ki bodo predvidevale aktivno vključevanje učencev. Bolj ko učitelji poznajo značilnosti učencev in razlik med njimi, bolje lahko prilagodijo pouk njihovim potrebam in zmožnostim.

V. Varno in spodbudno učno okolje

Učitelj in šola si prizadevata, da s kulturo nenasilja in sodelovanja ustvarjata spodbudno in varno učno okolje, **SC** (3.3.3.1) ki dopušča sprejemanje izzivov, izražanje osebnega mnenja ter iskanje alternativnih rešitev, kar pomembno pripomore k vzgoji učenca kot kritičnega misleca. **SC** (5.3.5.2) Če želimo, da učenci vstopajo v komunikacijo ter se neobremenjeno in sproščeno izražajo v tujem jeziku, je nujno zagotoviti okolje, ki napake pojmuje kot sestavni del učenja jezika. Tesnoba in strah pri učenju in rabi tujega jezika namreč delujeta zaviralno, saj negativno vplivata na spomin, kognitivne in komunikacijske zmožnosti. Po drugi strani spodbudno učno okolje pozitivno vpliva na samozavest za rabo tujega jezika, željo po vključevanju v dejavnosti pri pouku tujega jezika, odnos med učencem in učiteljem, ki temelji na zaupanju, ter pozitivna stališča do jezikov in kultur. Prav zato ima ključno vlogo učitelj, ki izkazuje navdušenje nad jezikom in spodbuja učence k rabi tujega jezika ter skrbi za spoštljivo povratno informacijo. Nenazadnje, pomemben cilj pouka tujega jezika je zagotavljanje varnega in spodbudnega učnega okolja, ki upošteva različne materinščine in kulturna ozadja učencev.

VII. Sporazumevalne vsebine

Vloga vsebin pri učenju tujega jezika je ključna, saj omogoča učenje v kontekstu in uporabo jezika kot orodja za doseganje sporazumevalnega namena. Učenci lahko tako tuji jezik uporabljajo na avtentičen in smiselni način, kar jim omogoča, da spoznavajo svet okoli sebe in ob tem razvijajo jezikovne spretnosti in stališča ter vrednote.

V pouk tujega jezika je smiselno vključevati čim bolj avtentična gradiva (npr. novice, članki, intervjuji, leposlovna dela ipd.) in multimodalne vire (npr. avdio- in videoposnetke). Da bi učenci lahko razumeli ta gradiva, je pomembno, da učitelj uporablja podpirne strategije. Te so lahko verbalne (npr. vodena vprašanja ali parafraziranje), postopkovne (npr. določeno sosledje dejavnosti) ali vključujejo uporabo različnih pripomočkov (npr. miselni vzorci, slovarji, spletni viri).

Vsebine so lahko splošne ali predmetno specifične oziroma strokovne. Pomembno je, da odražajo aktualne in za učenca relevantne izzive in situacije. Vključujejo skupne cilje ter oblikujejo stališča in vrednote, ki so pomembni za razvoj posameznika.

Med splošne sporazumevalne vsebine štejejo npr.:

- » osebna identiteta, **SC** (5.2.1.1) **SC** (3.1.3.1)
- » bivanje in vsakodnevno življenje, **SC** (1.3.5.1)
- » potovanja in prosti čas, **SC** (3.2.3.1) **SC** (2.3.1.2)
- » medosebni odnosi in počutje, **SC** (3.1.1.1) **SC** (3.3.1.2)
- » skrb za zdravje in telesno nego, **SC** (3.2.1.2) **SC** (3.2.4.2)
- » nakupovanje, potrošništvo in trajnostni razvoj, **SC** (2.4.3.1) **SC** (2.2.1.1) **SC** (2.2.2.1), **SC** (5.2.5.1)

- » hrana in pijača, SC (3.2.2.3) SC (3.2.2.1)
- » izobraževanje in delo, SC (5.1.2.1) SC (4.1.1.1) SC (3.3.5.3) SC (2.4.1.1) SC (1.2.1.5)
- » javni prostori in storitvene dejavnosti, SC (5.3.5.1) SC (5.2.2.2), SC (5.2.2.1) SC (5.2.3.1)
- » narava, okolje in okoljske spremembe, SC (2.2.1.2)
- » znanost, digitalizacija, tehnologija in množični mediji, SC (4.4.3.1) SC (4.2.2.1)
- » države, kulture in jeziki (medkulturnost, slovenščina in Slovenija v odnosu do ciljnega jezika in dežele). SC (1.3.1.1) SC (1.3.2.1) SC (1.3.4.1)

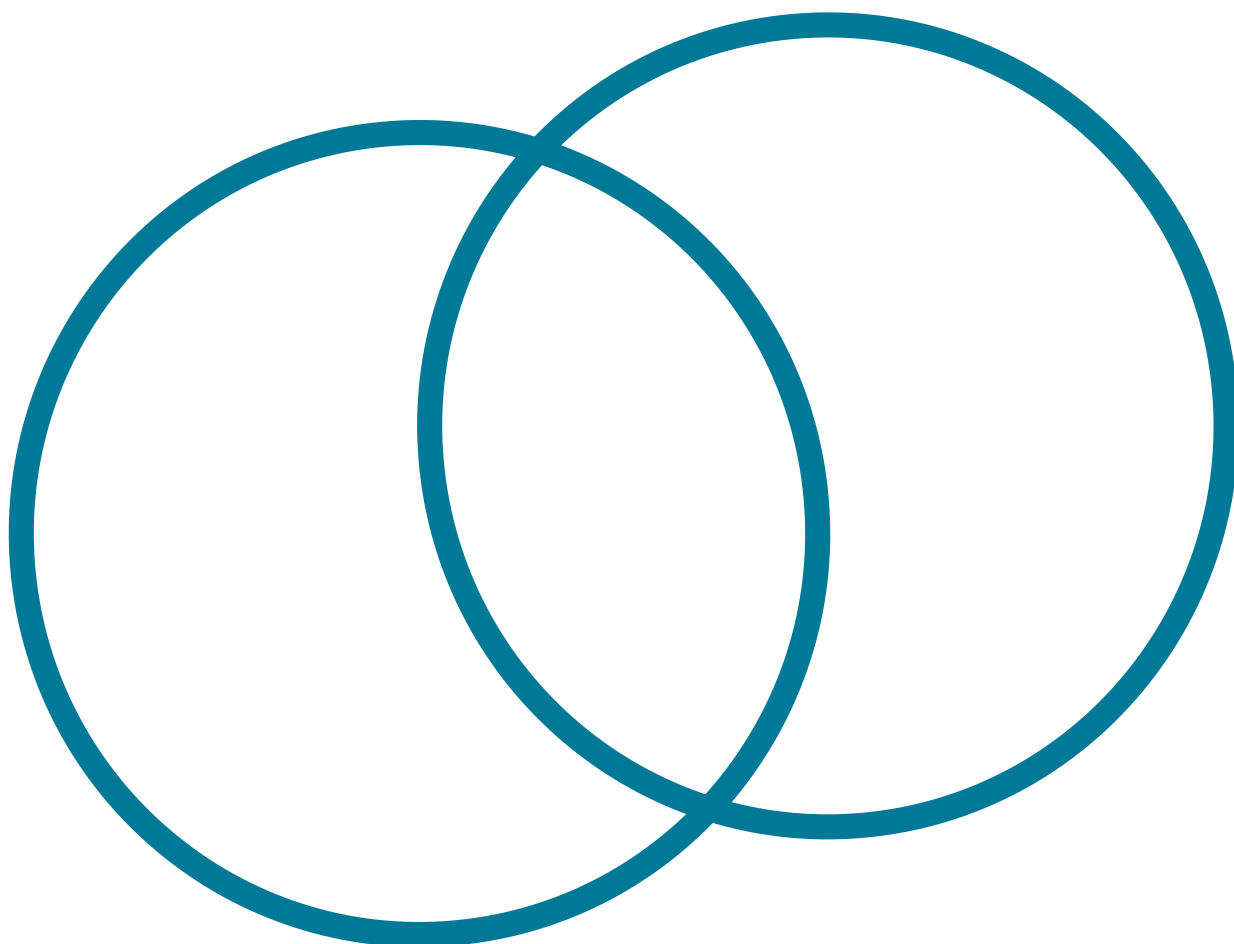
Splošne sporazumevalne vsebine učenci spoznavajo in nadgrajujejo po načelu spiralnosti. Poleg teh so pomembne tudi vsebine drugih predmetnih in strokovnih področij ter vsebine, ki se navezujejo na skupne cilje (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; podjetnost, digitalna kompetentnost, zdravje in dobrobit ter trajnosti razvoj. Več o priporočenih načinih uresničevanja skupnih ciljev lahko preberete v priponki Skupni cilji. (https://aplikacijaun.zrssi.si/api/gradiva/SKUPNI_CILJI.pdf). Takšen način poučevanja vodi do celostne obravnave vsebin, saj spodbuja tudi miselne procese višjih taksonomskih ravni, razvijanje pozitivnih stališč in sposobnost kritičnega mišljenja. Obravnava vsebine, kot je npr. varovanje okolja, spodbuja učence k razmišljanju o etičnih načelih (pravičnosti, enakopravnosti in sočutja) in izražanju stališč v tujem jeziku, kar vodi v poglobljeno razumevanje jezika in celosten razvoj jezikovnih zmožnosti.

Več o načrtovanju učenja, poučevanja, spremljanja napredka, preverjanja in ocenjevanja znanja ter evalvaciji lahko preberete v priloženi datoteki načrtovanje učenja (https://aplikacijaun.zrssi.si/api/gradiva/Načrtovanje_učenja.pdf).

TUJI JEZIK - ANGLEŠČINA

DRUGO VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Sprejemanje je sposobnost procesiranja, interpretiranja in razumevanja jezikovnih informacij, ki jih učenec prejme s poslušanjem, gledanjem in branjem.

Zajema tri skupine ciljev: razumevanje ustnega izražanja (poslušanje in slušno razumevanje), razumevanje avdiovizualnega gradiva (poslušanje ob gledanju) ter bralno razumevanje. Učenec z obravnavo različnih jezikovnih informacij razvija strategije sprejemanja, kot so usmerjanje pozornosti na ključne dele besedila, prepoznavanje pomembnih avdiovizualnih signalov in uporabo nebesednih ponazoritev za lažje spremljanje in procesiranje informacij. Med obdelavo jezikovnih informacij učenec uporablja različne strategije, kot so prepoznavanje glavnih podatkov in pomembnih podrobnosti v besedilu, sklepanje o pomenu s pomočjo sobesedila, ilustracij in nebesednih ponazoritev ter postavljanje vprašanj itn., s čimer se razvije globlje, razumevanje vnosnih besedil in ustrezno odzivanje nanje.

Vnosna besedila pri poslušanju so govorjena v živo ali posneta (zvočni zapis), pri poslušanju z gledanjem avdiovizualna in pri branju pisna. Besedila so kratka, enostavna in podprta z nejezikovno in/ali vizualno podporo in so lahko v tiskani ali digitalni obliki.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja digitalne kompetentnosti, zdravja in dobrobiti ter jezika, državljanstva, kulture in umetnosti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju sprejemanja je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od tvorjenja, interakcije, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva spada med sprejemniške dejavnosti in strategije. Poslušalec sprejema in procesira govorjeno besedilo, ki ga tvori eden ali več govorcev, v interakcijskih dejavnostih pa se nanj tudi (besedno) odziva. Zahtevnost ali težavnost besedila določajo jasnost izraženih misli, logična in smiselna zgradba besedila, izraziti prehodi (*first, then, finally* ipd.), ponavljanja in vzporedne strukture, besedišče in slovnična sredstva, uporaba vidnih in slušnih podpor, poleg tega pa tudi hitrost govora, jasnost izgovarjave, narečne značilnosti, šumi in motnje ipd. Pomembno je kombinirati zahtevnost vnosnega besedila, nalog in izdelkov. Če razvijamo spretnost razumevanja glavne misli (o čem pripoveduje besedilo) ali

pripravimo vódeno nalogo, je lahko besedilo daljše in/ali kompleksnejše, kot če je dejavnost namenjena razumevanju podrobnosti v besedilu.

Tudi branje je zelo dejaven proces, saj vključuje napovedovanje, preverjanje domnev ali napovedi in postavljanje vprašanj. K besedilu in razvijanju sposobnosti branja in bralnega razumevanja pristopamo celostno, to je s stališča celega besedila in obbesedilnih prvin (npr. slikovno gradivo, oblika besedila). Pri branju učenec kot bralec sprejema in procesira raznolika pisna besedila, da bi razbral bistvo, specifične podatke, natančno razumel vsebino ipd. V ta namen učenci razvijajo različne tehnike branja, kot so branje za splošno orientacijo, preletavanje, preskakovanje ipd. Vaje bralnega razumevanja so namenjene usposabljanju učencev, da bodo lahko nova ali neznana besedila brali z ustrežno hitrostjo in jih primerno razumeli glede na njihov namen.

SC (1.1.4.1)

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA

CILJI

Učenec:

O: razvija razumevanje ustnega izražanja in osnovne strategije poslušanja besedil.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
sledi enostavnim navodilom,	sledi kompleksnejšim navodilom,
razbere nekaj pomembnih in neposredno izraženih podatkov (npr. števila, čas, kraj),	razbere pomembne neposredno izražene podatke (npr. podatki o ljudeh, njihovi družini, hobijih),
izlušči glavno misel (temo) besedila in nekaj glavnih poudarkov.	izlušči glavno misel (temo) besedila in glavne poudarke,
	prepozna jasno izraženo razpoloženje govorcev (npr. veselje, (ne)zadovoljstvo),
	prepozna jasno nakazano časovno zaporedje dogodkov v sedanjosti.

Besedila in okoliščine

Vnosna besedila so kratka in preprosta, z znano tematiko ter konkretno vsebino, govorjena so v živo ali posneta ter v standardnih različicah govorjene angleščine. Govor je deloma prilagojen (počasen in razločen), šuma in motenj je malo. Če je treba, so opremljena z nebesedno podporo, ki se postopoma zmanjšuje.

Besedilne vrste

Učenec razume pogovor med drugimi, preproste predstavitve, opisi, objave, navodila, pesmi, zgodbe, novice, otroška dramska besedila itn.

Odziv

Lahko je nebesedni ali besedni. Ta je v angleščini, izjemoma lahko tudi v učnem jeziku (npr. pri dokazovanju doseganja minimalnega standarda). Daljši besedni odziv običajno povezujemo s tvorjenjem oz. interakcijo.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju je za učence pomembno predvsem, da razvijajo in nadgrajujejo strategije poslušanja in slušnega razumevanja. Učitelj naj torej izbira primerna slušna gradiva, ki učencu omogočajo sistematičen razvoj teh zmožnosti. Vnosna besedila in gradiva (slušna in avdiovizualna) naj bodo krajša in po potrebi prilagojena. Obsežnejša, neposredno govorjena besedila, npr. zgodbe, naj učenci poslušajo in jim sledijo ob gledanju slikovnih gradiv oziroma ob bogati neverbalni podpori.

Učenec sprejema in procesira različno zahtevna poslušana besedila z namenom, da zna izluščiti glavno temo slišane besedila in razume izbrane podatke ter nekatere podrobnosti poslušanega besedila. Zahtevnost oziroma težavnost poslušanega besedila določajo:

- » Dolžina in zahtevnost poslušanih besedil: Besedila naj vsebujejo primerno besedišče ter slovnične strukture glede na starostno skupino učencev, upoštevajoč cilje za sprejemanje in sporazumevalno jezikovno zmožnost. Učitelj naj upošteva postopnost poslušanja od krajših, preprostejših besedil k daljšim, kompleksnejšim besedilom. Po potrebi naj bodo poslušana besedila prilagojena, predvsem v smislu hitrosti in razločnosti govora. Ta naj bo počasen, z jasno izgovarjavo, z upoštevanjem postopnosti od poslušanja govora, ki je brez šumov, motenj in narečnih značilnosti, do govora, ki navedeno vsebuje.
- » Logična in smiselna zgradba poslušanih besedil: Besedila naj imajo jasno strukturo z izrazitimi prehodi (*first, then, finally* ipd.), ponavljanji in rabo vzporednih struktur. Učitelj pri izbiri vnosnih besedil in gradiv upošteva jasnost izraženih misli, ki učencu pomagajo pri lažjem razumevanju.

Poslušanje in slušno razumevanje razvijamo s tremi koraki, in sicer z dejavnostmi pred poslušanjem, med poslušanjem ter po poslušanju. Dejavnosti pred poslušanjem so poleg priprave na vsebino, ki jo bo poslušalec sprejemal, namenjene tudi pripravi na vrsto pričakovanega procesiranja informacij, odvisno od namenov za poslušanje. Gre za dve različni strategiji, in sicer za t. i. od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor strategijo. Prva učencem pomaga uporabiti njihovo predznanje ali pričakovanja, da lažje razumejo pomen poslušanega besedila. S pomočjo uporabe te strategije se namreč osredotočajo na ključne ideje in informacije ter povezujejo posamezne elemente oziroma informacije v širšo sliko in pomen, kar jim omogoča učinkovitejše razumevanje ter interpretacijo slišane.

Strategija od spodaj navzgor gradi na posameznih delih informacij, ki jih nato pomensko poveže v celoto. Učencu pomaga, da se osredotoči na razumevanje posameznih zvokov, besed in slovničnih struktur v govorjenem besedilu. S tem gradi temelje jezikovnih elementov, kar mu omogoča, da v kombinaciji z uporabo od zgoraj navzdol strategije zapolni morebitne vrzeli v razumevanju. Le z uspešno kombinacijo uporabe obeh strategij učenec doseže razumevanje celotnega pomena besedila.

Aktivno poslušanje učitelj spodbuja z različnimi dejavnostmi: npr. pridobivanje zahtevanih podatkov, usmerjeni pogovor o temi besedila, razvrščanje podatkov, ugotavljanje sosledja dogodkov, zapisovanje podatkov v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, reševanje nalog po navodilih, dopolnjevanje besedila, urejanje besedila glede na časovno zaporedje dogodkov ipd. (3.3.2.1)

Predvsem je pomembno, da se dejavnosti poslušanja nenehno povezujejo z ostalimi spretnostmi in se poučujejo celovito/integrirano (npr. dramatizacija zgodbe, ki vključuje poslušanje/poslušanje z gledanjem in tvorjenje novega besedila, intervju).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec razumevanje vnosnega besedila pokaže z nebesednim odzivom (npr. izvajanje navodil) ali s kratkim odzivom v angleščini. Tipi nalog so različni npr. izbirni, povezovanje, zapis kratkih odgovorov. Če pričakujemo kompleksnejše govorne odzive (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/6ihq5kv>) (npr. pogovor o vnosnem besedilu), učenec lahko uporablja tudi učni jezik.

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijih upoštevamo:

- » razumevanje specifičnih informacij,
- » razumevanje glavnih misli in poudarkov,
- » razumevanje razpoloženja govorcev,
- » prepoznavanje zaporedja dogodkov.

RAZUMEVANJE AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

O: razvija razumevanje avdiovizualnega gradiva. Ob tem razvija različne preproste strategije poslušanja z gledanjem in primerjanja ter vrednotenja vsebin.

SC (4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
sledi preprostim navodilom,	sledi navodilom (npr. recept),
razbere nekatere podrobnosti,	razbere podrobnosti,
izlušči glavno misel (temo) in časovno zaporedje dogodkov v sedanjosti.	izlušči glavno misel (temo), časovno zaporedje dogodkov v sedanjosti, razpoloženje govorcev in razmerja med njimi.

Gradivo in okoliščine

Gradiva so kratka, preprosta, govor je počasen in razločen. Nejezikovna podpora oz. vizualno gradivo je jasno in v funkciji eksplicitne podpore govorjenemu besedilu (animacija, igrani prizori, slikovno gradivo, zapisane besede).

Vrste avdiovizualnega gradiva

Učitelj izbira med (animiranimi) filmi, dokumentarnimi oddajami, dialogi, vremensko napovedjo, recepti, odlomki različnih videoposnetkov ipd.

Odziv

Lahko nebesedni ali besedni. Ta je v angleščini, izjemoma lahko tudi v učnem jeziku (npr. pri povzemanju ali dokazovanju doseganja minimalnega standarda).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Poslušanje z gledanjem je aktiven proces, kjer učenec aktivno procesira informacije. Zato je pomembno, da pri dejavnostih, ki temeljijo na poslušanju z gledanjem, učitelj uporabi ustrezne podporne strategije (npr. zagotavljanje ustreznega konteksta). Pri poslušanju z gledanjem učenec kot aktivni poslušalec/gledalec sprejema in procesira neposredno govorjeno besedilo ali govorjeno besedilo posredovano prek zvočnega in avdiovizualnega zapisa, ki ga tvori eden ali več govorcev, z namenom razumevanja in tudi vrednotenja vsebine izvirnega govora. SC (4.1.2.1) Pomembno je kombinirati zahtevnost vnosnega besedila, nalog in izdelkov. Če razvijamo spretnost razumevanja glavne misli (o čem pripoveduje besedilo) ali pripravimo voden nalog, je lahko besedilo daljše in/ali kompleksnejše, kot če je dejavnost namenjena razumevanju podrobnosti v besedilu.

Glej tudi didaktična priporočila za razumevanje ustnega izražanja. (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/7s5o2t9>)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec razumevanje vnosnega besedila pokaže z nebesednim odzivom ali s kratkim odzivom v angleščini. Tipi nalog so različni npr. izbirni, povezovanje, zapis kratkih odgovorov. Če pričakujemo kompleksnejše govorne odzive (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/6ihq5kv>) (npr. pogovor o vnosnem besedilu), učenec lahko uporablja tudi učni jezik.

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijih upoštevamo:

- » razumevanje specifičnih informacij,
- » razumevanje glavnih misli in poudarkov,
- » razumevanje razpoloženja govorcev,
- » prepoznavanje zaporedja dogodkov.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

O: še razvija tehniko branja in splošno bralno razumevanje. Ob tem razvija enostavne bralne strategije, redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, informacije išče tudi v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.

SC (4.1.1.1 | 1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
razbere preprosta navodila,	razbere navodila,
izlušči okvirno vsebino,	izlušči vsebino in glavne poudarke besedil in iz sobesedila občasno sklepa o pomenu nekaterih neznanih besed,
poišče nekaj splošnih informacij in specifičnih podatkov.	poišče splošne informacije in specifične podatke.

Besedila in okoliščine

Besedila so krajša neumetnostna in umetnostna, večinoma prilagojena in jasno strukturirana. Navezujejo se na tematiko obravnavano pri pouku in imajo konkretno vsebino.

Besedilne vrste

Besedila so razmeroma kratka (občasno daljša), kot so npr. anekdote, sporočila, navodila, pisma, brošure, članki, pravljice, basni, pesmi.

Odziv

Lahko je nebesedni ali besedni. Ta je (praviloma) v angleščini, izjemoma lahko tudi v učnem jeziku (npr. pri povzemanju ali dokazovanju doseganja minimalnega standarda).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učenci v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju še razvijajo tehniko branja (dekodiranje) in osnovne bralne strategije (natančno in iskalno/linearno branje, preletavanje, tj. zelo hitro branje in preskakovanje, iskanje specifičnih podatkov, primerjanje, analiziranje in preverjanje verodostojnosti podatkov **SC** (4.1.2.1), strategije sklepanja iz sobesedila in iskanja razlag neznanih besed) ter sistematično nadgrajujejo spretnost bralnega

razumevanja. Predvsem v četrtem razredu naj učitelj veliko pozornosti še nameni razlikovanju med pisno in govorno podobo ciljnega jezika. Obsežnejša besedila, npr. zgodbe, učenci gledajo in jim sledijo, ko jih bere učitelj. Misli v besedilih naj bodo izražene jasno, saj učenci v konkretno logični fazi razvoja razumejo predvsem dobesedni pomen, drugačno razumevanje pa se razvija z razvojem abstraktnega mišljenja v naslednjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. V tem obdobju je za učence pomembno predvsem prepoznavanje in razumevanje bistva, pri tem so lahko v pomoč tudi nebesedni ključni (slike, preglednice, oblika besedila itn.). Primer vrste besedila, ki je izdatno podprto s slikovnim gradivom, je npr. strip. Pomembno je predvideti čas za tiho branje in postopno spodbujati branje za razumevanje. Zato naj učitelj posebno pozornost nameni motivaciji za branje in razvijanju bralne kulture, saj spodbuja kritično mišljenje, ustvarjalnost in sposobnost izražanja. Pomembno je, da si vzamemo čas za branje, saj nas ne le izobražuje, temveč tudi navdihuje in pomirja.

Bralne strategije v učnem procesu obsegajo strategije pred branjem (aktiviranje predznanja učencev, določitev namena branja, spoznavanje zgradbe besedila, napovedovanje vsebine, vprašanja in odgovore), strategije med branjem (dopolnjevanje manjkajočih podatkov, določanje zaporedja dogajanja v besedilu, označevanje novih, še neznanih informacij označevanje in zapisovanje bistvenih informacij) in strategije po branju (odgovarjanje na lastna in učiteljeva vprašanja, iskanje in določanje bistvenih informacij in podrobnosti, povzemanje vsebine).

Dejavnosti so npr. napovedovanje besedilne vrste, uporaba slikovnega gradiva, usmerjeni pogovor o temi besedila, zastavljanje vprašanj, razvrščanje ključnih povedi v pravilno zaporedje, iskanje neznanih besed, zapisovanje podatkov v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, reševanje nalog po navodilih, dopolnjevanje besedila, urejanje besedila glede na časovno zaporedje dogodkov, ustvarjanje novega besedila – dramatizacija zgodbe, intervju ipd.

Poleg tega je treba upoštevati, da so besedila tiskana ali digitalna (4.1.1.1). Branje tiskanih in digitalnih besedil se lahko precej razlikuje, vendar imata oba načina svoje prednosti in slabosti. Poleg dostopnosti besedil (v fizični obliki oz. na različnih napravah) je treba opozoriti še na:

- » Interaktivnost (tiskana besedila spodbujajo osredotočenost brez možnosti povezav do drugih vsebin, kar je značilnost digitalnih besedil).
- » Kognitivne učinke (tiskana besedila spodbujajo poglobljeno branje in boljšo prostorsko predstavo, digitalna pa npr. spodbujajo skakanje med stranmi, kar lahko zmanjša osredotočenost in sposobnost poglobljenega razumevanja).
- » Estetiko in fizično izkušnjo (tiskana besedila imajo estetsko vrednost in občutek fizične prisotnosti, digitalna besedila pa omogočajo prilagoditev nastavitvev ipd.).

Učitelj naj zato med poukom učencem ponudi branje tiskanih in digitalnih besedil in oboje smiselno preplete.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Razumevanje bralnih besedil učenci izkazujejo na različne načine. Lahko je to npr. pogovor o prebranem besedilu ali na druge načine, npr. izbirni tip nalog, kratki odgovori, povezovanje besednih in slikovnih prikazov, s prenašanjem podatkov v drugo obliko, poimenovanjem stvari, kratkim opisom slikovnih in grafičnih prikazov, povzemanjem misli itn. Kadar je učenčev odziv v ciljnem jeziku, se ne ocenjuje jezikovne pravilnosti (npr. pravopis, besedni vrstni red), ampak zgolj ustreznost odziva (dokaze razumevanja).

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje vsebine besedila in glavnih poudarkov,
- » razumevanje splošnih informacij in specifičnih podatkov,
- » zmožnost sklepanja iz sobesedila.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje ustno in pisno izražanje, ki ga učenci razvijajo s pomočjo strategij tvorjenja, kot so načrtovanje, izvedba, (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje. S tem se izboljšuje kakovost formalnega in neformalnega tvorjenja. Načrtovanje obsega razmislek o tem, kako izraziti bistvo tega, kar želimo sporočiti, izvedba pa zajema načrtovane ustne in pisne dejavnosti. Med ključne koncepte nadomeščanja uvrščamo spremljevalno gestikulacijo kot pomoč izraženemu, namerno uporabo neustrezne besede in parafraziranje (opisno izražanje), (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje pa vključujeta spontano in zavedno ugotavljanje in (samo)popravljanje napak.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti in podjetnosti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju tvorjenja je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti s sprejemanjem, interakcijo, posredovanjem ter raznojezično, medkulturno in sporazumevalno jezikovno zmožnostjo.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Tvorjenje vključuje sposobnost izražanja misli, idej in informacij v govorni in pisni obliki. ^{SC} (1.3.4.2) Pri poučevanju tvorjenja je treba upoštevati, da gre za kompleksen proces, ki vključuje različne jezikovne, pragmatične in sociolingvistične vidike (npr. ustreznost besedišča in slovnice, izgovarjavo in tekočnost, jasnost in organizacijo, pravopis). Zmožnosti tvorjenja učencev v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju so zelo raznolike, nekateri se izražajo s preprostimi izrazi, drugi pa so lahko že spretni govorci/pisci, zato je smiselno pri poučevanju pisnih in govornih zmožnosti vključevati različne oblike podpornih strategij. ^{SC} (3.3.2.1)

Pozornost je treba posvečati razvijanju govornih in pisnih zmožnosti z osmišljenimi dejavnostmi, ki bodo učence usposobile in spodbudile, da se v različnih vsakodnevni in posebnih okoliščinah primerno in kritično odzovejo na pisne, slušne ali vizualne vnose oziroma tvorijo ustrezno pisno/ustno besedilo. ^{SC} (2.3.3.1)

^{SC} (1.1.1.1)

Priloženi datoteki sta primera iz prakse za ustno in pisno tvorjenje. Ob tem je treba opozoriti, da teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost in sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med

seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo). To velja tudi za priloženi primer 1 (https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Tvorjenje_pisno_ustno_predstavitev_6_razred.pdf) in primer 2 (https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Tvorjenje_5_razred.pdf).

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija splošno/osnovno ustno izražanje, pri čemer uporablja osnovne strategije sporočanja v različnih besedilnih vrstah.

SC (1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi	Standardi znanja
tvori različne vrste kratkih govornjenih besedil. Izraža se z osnovnimi frazami ali/in preprostimi povedmi.	tvori različne vrste govornjenih besedil. Izraža se s preprostimi in občasno kompleksnejšimi povedmi. Na kratko razloži in utemelji svoje mnenje, stališča in dejanja.

Besedila in okoliščine

Besedila so kratka in jasno strukturirana, s slikovno in besedno podporo, lahko so tudi vnaprej pripravljena (npr. predstavitev).

Besedilne vrste in načini razvijanja teme

Učenec poimenuje (npr. stvari, živali, dejanj, lastnosti ipd.), opisuje (npr. sebe, svojo okolico, družino, vsakodnevna opravila), razume preprosta navodila, predstavi podatke (npr. tabele, grafi), izraža mnenje, počutje, se zahvali, vošči, predstavi obravnavane teme, pripoveduje in povzema ipd.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju sporočanje običajno temelji na vnaprej pripravljenih vzorcih. Besedila so preprosta in kratka ter večinoma podprta z vizualnimi ali besednimi iztočnicami.

Sporočanje vključuje (1.1.1.1):

- » tvorjenje zelo preprostih navodil ali napotkov (npr. v razredu, kako priti od kraja A do kraja B) ob jasno podanih iztočnicah,
- » poimenovanja, opise in primerjave stvari, oseb, dejanj, lastnosti, okoliščin itn. v neposredni okolici ali na slikah,
- » glasno branje in deklamacijo,
- » pojasnjevanje (preproste tabele, grafi itn.),
- » kratke predstavitve,
- » reproduksijske dejavnosti (npr. petje, izštevanje itn.).

Pri ustnem izražanju učenec uporablja konkretno, v šolskih okoliščinah pogosto rabljeno besedišče. Pri tem uporablja dokaj omejen nabor besedišča in slovničnih struktur. Pripravljeni govor pa je lahko še fragmentaren (glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri poučevanju ustnega izražanja je pomembno, da učenci uporabljajo jezik za resnične komunikacijske namene, zato je pri izkazovanju znanja smiselno ustvariti situacije, v katerih bodo morali učenci tvoriti besedila o različnih temah in v različnih vlogah. Učenci znanje izkazujejo na različne načine (opisi, pripovedi, posredovanje informacij, predstavitve, preprosta poročila itd.). Pri tem učenci lahko uporabljajo slikovne, besedne, grafične in druge iztočnice.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » jasnost sporočila/predstavitve,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (ustreznost izgovarjave, besedišča in slovničnih struktur - glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yk5yav6>)).

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija pisno izražanje v različnih besedilnih vrstah in osnovne strategije tvorjenja pisnega besedila.

SC (1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
piše večinoma enostavne povedi o obravnavanih temah s konkretno vsebino,	piše enostavne in večstavne povedi o obravnavanih temah s konkretno vsebino,
piše kratka in preprosta besedila o obravnavanih temah s konkretno vsebino,	piše kratka in preprosta besedila o obravnavanih temah s konkretno vsebino. Izrazi vtis in mnenje o stvareh, ki ga zanimajo,
upoštevata osnovne značilnosti besedilnih vrst.	upoštevata značilnosti izbrane besedilne vrste.

Besedila in okoliščine

Učenec piše besedila o obravnavani tematiki in s konkretno vsebino (npr. o sebi, okolici, stvareh, ki so mu blizu, o svoji družini, doživetjih, resničnih ali izmišljenih osebah, živalih, dogodkih, stvareh itd.). Naloge so vodenje (vnosni podatki so lahko: besedilo, slike, ključne besede, podatki, tabele, vzorec besedila itd.). Zapis besed v povedih oz. besedilu je občasno (minimalni standard) oz. redko (standard) zapisan fonetično ali z drugimi pomanjkljivostmi (glej temo [Sporazumevalne jezikovne zmožnosti](#)).

Besedilne vrste in načini razvijanja teme

Na primer učenec napiše dnevnik aktivnosti (v obliki tabele), dnevniški zapis, domišljjski sestavek, elektronsko sporočilo, navodilo, obrazec (izpolnjevanje vprašalnika, tabele, miselnega vzorca itd.), opis (oseb, prostora, predmetov, poti itd.), osebni slovar (tudi slikovni), pesem, pismo, preprosti verzi, razglednica, recept, seznam, sporočilo, strip, vabilo, voščilnica, zapiski, zgodba itd.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učenci razvijajo spretnosti pisanja in pisnega izražanja z opazovanjem in preučevanjem značilnosti pisnih besedil. Sprva tvorijo povedi in dopolnjujejo besedila, nato pa kratka in preprosta besedila na podlagi vzorcev. Kasneje se nabor besedil razširi, prav tako tudi nabor dejavnosti za razvijanje spretnosti pisnega sporočanja.

Pri razvijanju pisnega tvorjenja učenec med ostalim pogloblja tudi sporazumevalne jezikovne zmožnosti, ki vključuje tudi pravopisno zmožnost (npr. rabo velike začetnice, pravilnost zapisa ipd.). (Glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yk5yav6>))

Pri razvijanju pisnega tvorjenja lahko uporabimo različna pristopa in sicer pisanje, ki je osredotočeno na izdelek ali pa na proces. V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju prevladuje prvi pristop, pri katerem učenci tvorijo besedila na podlagi vzorčnih besedil.

Z učenci, ki so usvojili osnove pisnega tvorjenja, uporabimo kompleksnejši postopek. Dejavnosti **pred pisanjem** pomagajo učencem povezati njihovo predznanje z novimi informacijami, ki jih bodo uporabili pri pisanju. Namenjene so tudi motiviranju učenca, uvajanju ključnega besedišča in konceptov ter razvijanju razumevanja o zahtevah naloge. Predlagane dejavnosti so namenjene zbiranju in urejanju/razvrščanju idej in zamisli (npr. napoved besedilne vrste in ugotavljanje njenih značilnosti, usmerjeni pogovor o vsebini, opazovanje postopkov, oseb, stvari in ustvarjanje zapiskov, uporaba slikovnega gradiva, zastavljanje vprašanj, zbiranje ključnih idej in besed itn.). (5.3.5.2)

Dejavnosti **med pisanjem** oz. tvorjenjem besedila so usmerjene v podporo učencu pri oblikovanju in organizaciji pisnega besedila. Ob pomoči zapiskov, iztočnic ter informacij iz besednih in/ali grafičnih virov učenec v prvem koraku napiše osnutek besedila. Že v tej fazi učenci upoštevajo besedilno vrsto in namen tvorjenja (npr. posredovati informacije, opisati, opozoriti) ter predvidene naslovnike oz. bralce (npr. sošolci, člani širše skupnosti, neznani bralci ipd.). Učenci tvorijo čim bolj popolne povedi in jih povezujejo v besedilo (glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti).

Dejavnosti **po pisanju** so namenjene preverjanju in izboljševanju napisanega besedila. Učenci se osredotočijo na vsebino (urejanje in dopolnjevanje vsebine, preverjanje pravilnosti zapisa, vodenje refleksije o procesu pisanja).

Učenci lahko tvorijo pisna besedila v dvojicah in/ali skupinah, še zlasti v prvem in tretjem koraku, ko si podajajo tudi vrstniške povratne informacije.

Pisno izražanje vključuje:

- » dnevnik aktivnosti (npr. v obliki tabele),
- » elektronsko sporočilo, navodilo, obrazec (izpolnjevanje vprašalnika, tabele, miselnega vzorca itd.),
- » opise (oseb, prostora, predmetov, poti itd.),
- » osebni slovar (tudi slikovni),
- » pesem, pismo, preproste verze, razglednico, recept, seznam, sporočilo, strip, vabilo, voščilnico, zapiske, zgodbo,
- » krajši voden pisni sestavek itd.

 (1.1.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci tvorijo samostojna pisna besedila in besedila, ki so del pisnega preizkusa znanja ali sestavni del drugih izdelkov, npr. projektnega dela. S pisnimi besedili vrednotimo zmožnost pisnega izražanja. Vrednotimo pisna besedila, to so različna popolna ali nepopolna besedila (odstavki, simulirani dnevniški zapisi). Besedila učenci napišejo na podlagi vodenih nalog ali samostojno kot rezultat sistematičnega postopka tvorjenja besedila. Pisna besedila vrednotimo po vnaprej izdelanih kriterijih.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » značilnosti izbrane besedilne vrste,
- » vsebinsko ustreznost,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (ustreznost in obseg besedišča, razpon uporabljenih slovničnih struktur, slovnična in pravopisna pravilnost - Sporazumevalne jezikovne zmožnosti) (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yk5yav6>).

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Osnovna značilnost interakcije je, da dve ali več oseb soustvarja diskurz/pogovor. Pri razvijanju interakcije v angleščini je poudarjena raba jezika za komunikacijske namene, saj različne oblike interakcije odražajo življenjske situacije, v katerih osebe, ki so vanjo vključene, sprejemajo in tvorijo sporočila, izmenjujejo informacije, se pogajajo o pomenu (iščejo skupni pomen), dajejo in sprejemajo povratno informacijo, pri čemer uporabljajo različne komunikacijske strategije. Interakcija zajema tako sprejemanje kot tvorjenje in je več kot le seštevek obeh (ni le govorjenje drug mimo drugega, govorca imata skupni interes). Interakcija zajema tri skupine ciljev: ustno, pisno in spletno interakcijo.

Predvidene naloge/dejavnosti so vódene, učenec pa se sporazumeva v živo, v pisni obliki ali s telefonom in drugimi napravami oziroma spletnimi aplikacijami.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, podjetnosti in digitalne kompetentnosti ter zdravja in dobrobiti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju interakcije je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Interakcija je sposobnost učinkovitega sodelovanja v komunikacijskih situacijah, kjer učenec izmenjuje informacije, misli in občutke z drugimi. Odziva se na prejete jezikovne informacije in aktivno prispeva k sporazumevanju v ustni, pisni ali spletni obliki, pri čemer rabo jezika prilagaja glede na kontekst in sogovornike.

Pri interakciji učenec menjuje vlogi sporočevalca in prejemnika govorjenega ali zapisanega besedila z enim ali več govorniki oz. pisci. Interakcijo razvijamo z dejavnostmi, ki učence spodbudijo, da se ustrezno vključujejo v različne vsakodnevne in posebne govorne in pisne sporazumevalne situacije. Za interakcijske dejavnosti je značilno delo v dvojicah ali majhnih skupinah, pri čemer poleg jezikovnih in komunikacijskih razvijamo tudi čustvene in socialne spretnosti ter odnose (3.3.2.1) (sodelovanje, strpnost, reševanje nesporazumov idr.) ter ozaveščamo o pomenu spoštljive in učinkovite komunikacije. Namen interakcije naj bo čimbolj osmišljen in naj temelji na dejanskih potrebah po interakciji in s tematiko, ki je učencem blizu. Interakcijske dejavnosti razvijamo tudi s projektnim, problemskim in praktičnim poukom, pri katerem je smiselno povezovati

predmetna področja in vključevati razvijanje digitalnih kompetenc. Ob tem posebej ozaveščamo o pasteh in pomenu varnosti pri spletni interakciji.

Pri interakciji v angleščini učenci razvijajo različne komunikacijske strategije, ki jih uporabljajo tudi v maternem jeziku: parafraziranje, nadomeščanje specifičnih izrazov s splošnejšimi, opisi ali raba sopomenk, smiselna raba mašil in podpora besedni komunikaciji v obliki gest, prikazov in mimike, raba čustvenčkov ipd. **SC** (1.1.3.2)

Pri razvijanju interakcije je treba upoštevati individualne značilnosti učencev, kot so različne stopnje jezikovnega znanja in osebnostne lastnosti (npr. zgovornost, zadržanost ipd.). Pomembno je, da učitelj spodbuja vključevanje vseh učencev, pri čemer nudi dodatno podporo tistim, ki jo potrebujejo.

Pri načrtovanju dejavnosti za interakcijo je priporočljivo vključiti elemente podjetnosti **SC** (5.2.4.3) ter razvijanje digitalne kompetentnosti, **SC** (4.2.1.1) kar podpira celostno učenje in povezuje znanje z življenjem.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost pogovarjanja/besednega in nebesednega sporazumevanja in osnovne strategije ustne interakcije za učinkovito komunikacijo.

SC (5.2.4.3 | 3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
sodeluje v preprostih oz vodenih interakcijskih dejavnostih o obravnavanih temah v predvidljivih vsakdanjih situacijah in v razredni komunikaciji. Zastavlja in odgovarja na preprosta vprašanja, ki so pogosto uporabljena v razredu in se odzove na spodbude sogovorcev.	sodeluje v interakcijskih dejavnostih o obravnavanih temah v predvidljivih vsakdanjih situacijah in v razredni komunikaciji. Pri tem zastavlja in odgovarja na vprašanja, ki so pogosto uporabljena v razredu, posreduje informacije in se odzove na spodbude sogovorcev. Začne, vzdržuje in konča kratek pogovor in se prilagaja sogovorniku.

Značilnosti interakcije

Pri ustni interakciji učenci izkazujejo znanje v vodenih dejavnostih z veliko opore (npr. igra vlog, uprizarjanje preprostih iger, sodelovanje v vodenem dialogu) in v manj vodenih dejavnostih, do katerih v razredu prihaja tudi spontano (učenec aktivno sodeluje v pogovoru, v njem podaja smiselne replike in pobude, sprašuje za pojasnila, si izmenjuje informacije in upošteva pravila vljudnega sporazumevanja).

Interakcijske dejavnosti

Učenec sprašuje in odgovarja na preprosta vprašanja, se besedno in nebesedno odziva na iztočnice (npr. vprašanja, navodila, pozivi itn.), sodeluje v dvo- ali več govornih situacijah po vnaprej pripravljenem vzorcu, sodeluje v kratkih situacijskih pogovorih (npr. razredna komunikacija z učiteljem in sošolci), igra vlog, uprizarjanju preprostih iger, izraža svoje mnenje, pritrjuje, zanika, izraža počutje, zahvalo, voščila in dobre želje, navezuje stik, se opravičuje, se poslavlja, telefonira, uresničuje svoje interese (izraža potrebe in želje, prepovedi, prošnje, išče in ponuja pomoč), nakupuje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju se učenci predvsem usposobijo za osnovno govorno sporazumevanje. Spoznajo in uporabljajo osnovne komunikacijske funkcije (npr. pozdravljanje, zahvaljevanje, izražanje želja in potreb) in najpogostejše vzorce družbene interakcije (npr. medsebojno predstavljanje, izmenjava informacij, stališč). Pri tem uporabljajo osnovne komunikacijske strategije, kot so parafraziranje, uporaba mašil in nebesednih ponazoritev ter upoštevajo osnovna pravila medkulturnega sporazumevanja. Dejavnosti so preproste, kratke in jasno strukturirane ter potekajo v učencu znanih situacijah (npr. razredna komunikacija, vrstniške igre, nakupovanje, naročanje hrane). Učenec pri teh dejavnostih sprašuje in odgovarja na preprosta vprašanja, se besedno in nebesedno odziva na iztočnice (npr. vprašanja, navodila, pozivi itn.), sodeluje v vnaprej naučenih dialogih ali po vnaprej pripravljenem vzorcu in pri dramatizacijah, v katerih učenci vadijo vnaprej naučene dialoge, nebesedno komunikacijo, krepijo samozavest in druge veščine in lastnosti. ^{SC} (3.3.2.1)

Pri razvoju interakcijskih spretnosti je pomembno, da učenec vadi situacije, ki so blizu njegovemu vsakodnevnemu življenju, kar mu omogoča povezovanje novega znanja z realnimi izkušnjami. Obenem učitelj spodbuja učenčevo samozavest, sodelovanje ter občutek za medsebojno spoštovanje ^{SC} (3.3.3.2), pri čemer upošteva individualne razlike med učenci. ^{SC} (5.2.4.3)

Priložena datoteka je primer iz prakse za ustno interakcijo. Ob tem je treba opozoriti, da teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost in sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo). To velja tudi za priloženi primer (https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Ustna_interakcija_dramatizacija_5_razred.pdf).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Tudi pri vrednotenju govorne interakcije je pomembno, da ta poteka v čim bolj avtentičnih in naravnih okoliščinah, ki ne bodo spodbujale zgolj reprodukcije naučenih vsebin. Zato upoštevamo, da se v govoru pojavljajo tudi zatikanja, napake, ponovni začetki ipd. Značilnost kakovostnega sporazumevanja se odraža tudi v aktivnem spremljanju udeležencev v interakciji, vključno z nebesedno komunikacijo, in ustreznem odzivu, npr. drugače pove, ponovi itd.

Govorne dejavnosti se dinamično spreminjajo in prehajajo iz enogovornih v večgovorne in obratno. Pri tem upoštevamo značilnosti naravne interakcije (npr. naravna zatikanja v pogovoru med učencem in učiteljem).

Večgovorne dejavnosti (sporazumevanje) so npr. dialog, intervju, pogovor, igra vlog, izmenjava informacij itd. Dejavnosti so lahko vezane na slikovne, grafične in druge iztočnice, na besedilo, ki ga učenci slišijo ali preberejo v procesu preverjanja in ocenjevanja, oz. na opazovanje in gledanje postopkov, posnetkov ali pa izhajajo iz trenutne situacije itd. Sogovorec učencev je lahko učitelj, prednost pa imajo učenci. Pri tem učitelj pazi, da sta sogovorca razmeroma enakovredna, da se ne prekine komunikacija, ali pa naj dialog podpre učitelj.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje vnosnega besedila/sogovornika,
- » jasnost sporočila in smiselnost odziva,
- » aktivno vključevanje v pogovor in vzdrževanje pogovora,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yk5yav6>) (ustreznost izgovarjave in besedišča in slovničnih struktur).

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost osnovnega osebnega dopisovanja.

SC (1.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja

kot odziv na vnosne podatke tvori in izmenjuje kratke, zelo preproste vrste besedil za različne namene v okviru obravnavanih tem.
Pri tem uporablja osnovne ustajljene vzorce.

Standardi znanja

kot odziv na vnosne podatke tvori in izmenjuje kratke, preproste vrste besedil za različne namene v okviru obravnavanih tem.
Pri tem uporablja osnovne ustajljene vzorce.

Besedila in okoliščine

Učenec piše besedila z vodenimi nalogami. Vnosni podatki: besedilo (npr. oglas, vabilo, pismo, elektronsko sporočilo, blog itn.), slike, ključne besede, podatki, tabele itn.

Besedilne vrste

Na primer čestitka, kratko osebno pismo, kratko sporočilo (npr. SMS), oglas (odziv na oglas), razglednica, vabilo, voščilnica (praznična in osebna) itn.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za pisno interakcijo je značilno sporazumevanje preko pisnih medijev. Osredotoča se na medosebne izmenjave informacij. Za odpravljanje nejasnosti so v pomoč interakcijske strategije (npr. prošnja za pojasnilo, pomoč pri oblikovanju besedila). SC (4.2.1.1)

Pisna interakcija (sporazumevanje) je spretnost, ki jo pri učencih razvijamo postopoma. Vključuje različne dejavnosti, kot so pošiljanje in izmenjava sporočil, dopisovanje, izpolnjevanje obrazcev in pisno elektronsko sporazumevanje.

V tem obdobju učenci še vedno spoznavajo temeljna načela za zapisovanje v angleščini ter razmerja med glasovi in zapisom. Predvsem pri izkazovanju doseganja minimalnih standardov je besedišče osnovno, uporabljene slovnične strukture pa pogosto nepravilno tvorjene in neustrezno rabljene.

(<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/4n7s776>) Učitelj sistematično nadgrajuje spretnosti pisnega sporazumevanja. Sprva so to dejavnosti, s katerimi učenec dopolnjuje in tvori kratka in preprosta besedila na

podlagi predlog, kasneje pa z dejavnostmi, ki pri tvorjenju besedil ponujajo vedno manj podpore. **SC**
 (1.1.5.1) Učenec pisno interakcijo razvija z nenasilno komunikacijo.

Besedilne vrste so: kratka sporočila, povabila na dogodek, opravičila, oglasi, pisma, voščila itn.

SC (1.1.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci se smiselno pisno odzivajo in izmenjujejo pisna besedila (glej standarde in didaktična priporočila za skupino ciljev) ob različni stopnji podpore in v različnih okoliščinah.

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijih upoštevamo:

- » razumevanje vnosnega besedila,
- » jasnost sporočila in smiselnost odziva,
- » značilnosti besedilne vrste,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yk5yav6>) (ustreznost in obseg besedišča, slovnična in pravopisna pravilnost).

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

O: razvija strategije spletnega sporazumevanja/interakcije, pri čemer spozna in uporablja spletna orodja, ki mu omogočajo interakcijo in soustvarjanje skupne vsebine z drugimi učenci in učitelji.

SC (4.2.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

to področje postopno razvija. Učitelj spremlja njegov napredek in dosežkov ne ocenjuje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Razvijanje spletne komunikacije v angleščini kot tujem jeziku postaja vse pomembnejše zaradi globalne narave sodobne komunikacije.

Interakcija na spletu omogoča učencem stik z avtentično uporabo jezika, vključno z idiomi, slengom in neformalnimi izrazi, ki so pogosto uporabljeni v digitalnih kontekstih.

Spletno interakcijo učitelj spodbuja z različnimi dejavnostmi, npr. učenec lahko sodeluje v preprosti družabni spletni izmenjavi (npr. preprosto voščilo na virtualni čestitki), oblikuje preproste spletne prispevke in komentarje in si ob tem si pomaga s spletnim prevajalnikom in drugimi viri.

Uporaba družbenih omrežij je vseprisotna. Družbena omrežja in drugi viri omogočajo seznanjenost, sledenje, spremljanje aktualnih informacij ter njihov hiter pregled. Ob tem je treba učence opolnomočiti za kritično vrednotenje spletnih virov, podatkov, informacij in digitalnih vsebin **SC** (2.2.2.1) ter jih posebej ozaveščati o pasteh in pomenu varnosti pri spletni interakciji. Tako lahko pri pouku družbena omrežja uporabimo za pridobivanje povratnih informacij (med poukom in po njem), vprašanja, dileme, komentarje itd. **SC** (4.2.1.1)

Besedilne vrste:

- » komentar na forumih v izobraževalnih e-okoljih,
- » spletne objave (npr. blog),
- » elektronsko sporočilo (praktičnosporazumevalno/uradnovalno).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Spletne interakcije ne ocenjujemo, temveč zgolj vrednotimo napredek učencev. Načini izkazovanja znanja naj temeljijo na aktivnem sodelovanju učencev in ustvarjalni rabi jezika pri sodelovanju v različnih spletnih okoljih, ki so navedena v didaktičnih priporočilih.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju kriterijev upoštevamo:

- » ustreznost glede na sporočilni namen,
- » sodelovanje v interakciji,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yk5yav6>) (ustreznost in obseg besedišča, slovnična in pravopisna pravilnost).

Pri spletni interakciji zgolj spremljamo napredek učencev in je ne ocenjujemo.

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema vsebuje dve skupini ciljev, posredovanje ter raznojezično in medkulturno zmožnost. Pri obeh učenec gradi mostove med jeziki, kulturami in ljudmi ter pomaga oblikovati ali prenesti pomen, bodisi znotraj enega jezika bodisi med različnimi jeziki.

Pri posredovanju je poudarek na vlogi jezika v procesih, kot so oblikovanje prostora in pogojev za sporazumevanje in/ali učenje, sodelovanje za oblikovanje novega pomena, spodbujanje drugih k oblikovanju ali razumevanju novega pomena in prenašanje novih informacij v ustrezni obliki. Kontekst je lahko družbeni, pedagoški, kulturni ali jezikovni.

Raznojezičnost daje veljavo kulturni in jezikovni raznolikosti za vsakega posameznika. Cilj razvijanja raznojezične zmožnosti je, da naj bi učenci izkoristili vse svoje jezikovne vire in kulturne izkušnje. S tem bi lahko učinkovito delovali v različnih medkulturnih kontekstih, obenem pa širili svoj jezikovni in kulturni repertoar.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja ter zdravja in dobrobiti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, interakcije in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost se razvija skozi nenasilno komunikacijo in vključujejo sposobnost posredovanja potreb, zamisli ali izražanj drugih oseb oz. sošolcev. Prav tako vključujejo širjenje učenčevih izkušenj z različnimi jeziki v različnih kulturnih kontekstih, ki se pojavljajo tako v šoli kot v širšem okolju. (1.1.5.1)

Pri pouku učitelj spodbuja sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli in širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti. **SC** (3.3.3.2)

Posredovanje se odvija na različne načine. Najbolj pogosto gre za prenos vsebine besedila drugi osebi, lahko pa tudi za posredovanje besedila zase (npr. izdelava zapiskov med poukom) ali tudi za izražanje odzivov na besedila.

Pri pouku učitelj spodbuja sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli in širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti. **SC** (1.1.3.2) Prav tako učenci razvijajo zavedanje o podobnostih in razlikah med jeziki in so na to pozorni tudi pri uporabi gradiv v angleščini, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. **SC** (1.1.3.1) Učitelj pri učencih razvija zavest o njihovem potencialu in odgovornosti za delovanje na osebni in kolektivni ravni (v razredu in širše). **SC** (2.4.3.1)

Ta zmožnost se pri pouku razvija in spremlja, a je učitelj ne ocenjuje, saj so merljivi vidiki te zmožnosti zajeti pri sprejemanju, interakciji in tvorjenju, zato tu ni navedenih standardov znanja.

POSREDOVANJE

CILJI

Učenec:

- : postopoma razvija zmožnost posredovanja predvsem govornih informacij, prispeva k interakciji in razvija tehnike predvsem govornega posredovanja,
- : postopoma razvija zmožnost rabe jezikovnih virov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

to področje postopno razvija. Učitelj spremlja njegov napredek in dosežkov večinoma ne ocenjuje. Nekatere vidike posredovanja učitelj ocenjuje pri ustni interakciji (npr. učenec posreduje informacije).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri posredovanju besedila lahko gre za dva različna jezika, lahko pa posredovanje poteka tudi samo v enem jeziku (učenec npr. pregleda izvirno besedilo in ključne informacije prenese prejemniku - drugemu učencu). (1.1.3.1) V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju se učenci predvsem usposobijo za ustno posredovanje besedila (npr. posredujejo bistvo, ključne misli ali specifične informacije iz kratkih, preprostih pogovorov ali preprostih slišanih, bralnih ali multimodalnih besedil o vsakdanjih temah, s preprostimi besedami prosijo za pojasnilo ipd.). Pri razvoju zmožnosti posredovanja je pomembno, da so teme učencu blizu in da je govor počasen. (Glej teme Sprejemanje, Tvorjenje in Interakcija). **SC** (3.3.2.1)

Učitelj naj učence spodbuja k rabi različnih jezikovnih virov (besedila v različnih jezikih, slovarji, jezikovne tehnologije kot so npr. prevajalniki itn.). Učenec pa naj poleg tega uporablja tudi lastne jezikovne vire, torej svoje lastno znanje o jeziku/jezikih, ki jih uporablja (npr. znanje o slovnici, besedišču, izgovarjavi, pretekle izkušnje z branjem in poslušanjem, izkušnje, ki jih je pridobil v interakciji z drugimi itn.).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Načini izkazovanja znanja so opredeljeni v temi Interakcija (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/y4dqq20>).

OPIŠNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje vnosnega besedila/sogovornika,
- » smiselnost odziva,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti. (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yk5yav6>)

Pri posredovanju zgolj spremljamo napredek učencev in ga ne ocenjujemo.

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija zavedanje o različnosti kultur in prepoznava podobnosti ter razlike med njimi. Ob tem razvija zmožnost uporabe temeljnih kulturnih konvencij (npr. izrazi dobrodošlico, zanimanje, prepozna nestrinjanje ipd.),

○: ozavešča uporabo različnih jezikov in pri tem razvija sposobnost prepoznavanja jezikovnih znanj ter razvija zmožnost prepoznavanja podobnosti in razlik med jeziki.

SC (1.1.3.1 | 1.1.3.2)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

to področje postopno razvija. Učitelj spremlja njegov napredek in dosežkov ne ocenjuje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Medkulturnost pomeni neločljivo povezanost učenja angleščine kot tujega jezika s spoznavanjem različnih kultur. SC (1.1.3.2) Z učenjem drugih jezikov in spoznavanjem drugih kultur se učenec ozavešča o lastnem jeziku in kulturi, o tem, kako ga kultura in jezik(i) oblikujejo, kako se jeziki in kulture medsebojno prepletajo in razvijajo. Nauči se, kaj je vsem jezikom in kulturam skupnega ter kaj je kulturno pogojenega. Ozavešča se o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti, SC (3.3.1.2) o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe oz. okolja, kjer živi ter širše. SC (1.3.1.1)

Za spodbujanje raznojezičnosti in medkulturnosti naj pouk vključuje rabo različnih gradiv (npr. slike, videoposnetki, glasba, pisna gradiva) in didaktičnih iger, ki so lahko osnova za ozaveščanje in pogovor o podobnostih in razlikah med različnimi jeziki in kulturami. SC (3.3.1.1) S tem učitelj ustvarja učni prostor, ki vključuje:

- » Povezovanje jezikovnih in kulturnih vsebin:
 - » primerjava med maternim jezikom in angleščino (npr. besedišče, kulturne specifičnosti),
 - » prepoznavanje razlik pri vsakdanjih temah (npr. pozdravi, bonton, hrana, običaji, praznovanja, tradicije),
 - » uporaba medkulturnih zgodb, pesmi ipd.
- » Spodbujanje razumevanja in spoštovanja do različnih kultur SC (2.1.2.1):

» vključevanje dejavnosti, kjer učenci raziskujejo tuje kulture, običaje in jezike (npr. predstavitve o kulturnih značilnostih drugih držav).

» Raznojezičnost kot bogastvo:

» spodbujanje rabe več jezikov v razredu (npr. jezikov, ki jih govorijo učenci, učenje npr. osnovnih fraz v drugih jezikih, če so prisotni učenci iz različnih jezikovnih okolij),

» raba jezikovnih iger, kjer učenci uporabijo več jezikov. ^{SC} (1.3.4.2)

Učenci ob koncu drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja prepoznajo in ustrezno uporabljajo osnovne kulturne konvencije (npr. pozdravi v različnih jezikih) in se primerno obnašajo ob pozdravljanju, poslavljanju ipd. Občasno znajo prepoznati pomembne informacije v različnih jezikih (npr. kratka obvestila, navodila ali opozorila v drugih jezikih) in/ali uporabiti omejeni repertoar v različnih jezikih. ^{SC} (1.1.2.1) Za učence je ključno, da se o jezikovni in kulturni raznolikosti učijo na način, ki je prilagojen njihovim jezikovnim sposobnostim, hkrati pa razvijajo spretnosti za učinkovito komuniciranje v medkulturnih kontekstih.

Učitelj lahko preveri raznojezičnost pri učencih s pomočjo vprašalnika v priloženem gradivu (https://aplikacija.un.zrss.si/api/qradiva/vprasanik_za_ucence.pdf) in skladno z njihovimi odgovori načrtuje dejavnosti v razredu.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Te skupine ciljev ne ocenjujemo. Učitelj učence spodbuja k aktivnemu sodelovanju, prepoznavanju raznolikosti in krepitvi lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo. Pri razvijanju raznojezičnosti in medkulturnosti se učenci opirajo tudi na lastni medkulturni in raznojezični repertoar. Učitelj vodi učni proces s pomočjo dejavnosti, ki so navedene v didaktičnih priporočilih za to skupino ciljev.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje kulturnih razlik,
- » rabo več jezikov,
- » kritično razmišljanje,
- » rabo temeljnih kulturnih konvencij.

Pri raznojezični in medkulturni zmožnosti zgolj spremljamo napredek učencev in je ne ocenjujemo.

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa (jezikovna zmožnost). Poleg tega vključujejo zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih situacijah (sociolingvistična zmožnost) ter zmožnost učinkovite rabe jezika pri sprejemanju in (so)ustvarjanju besedil (pragmatična zmožnost), pri čemer upoštevamo različne standardne angleščine. V okviru jezikovne zmožnosti opredeljujemo razpon jezika, ki obsega splošni jezikovni razpon (s poudarkom na oblikoslovnih in skladenjskih prvinah) in obseg besedišča. Poleg tega opredeljujemo nadzor, ki vključuje tako slovnično pravilnost in nadzor besedišča kot tudi fonološki in pravopisni nadzor. Tema se prečno povezuje z ostalimi, saj se posamezni cilji vsebinsko prepletajo s cilji pri drugih temah in jih dodatno pojasnjujejo. Ob tem upoštevamo, da so posameznikove sporazumevalne jezikovne zmožnosti bogatejše v procesih sprejemanja kot tvorjenja.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti. Uresničevanje omenjene skupne ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti s sprejemanjem, tvorjenjem, interakcijo ter raznojezično in medkulturno zmožnostjo.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo tri skupine ciljev: jezikovno zmožnost (znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa), sociolingvistično zmožnost (zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih situacijah) ter pragmatično zmožnost (zmožnost učinkovite rabe jezika pri sprejemanju in (so)ustvarjanju besedil). Poučevanje sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti se neposredno povezuje z razvijanjem drugih tem (sprejemanja, tvorjenja, interakcije in posredovanja).

Pri poučevanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je predvsem v ospredju jezikovna raba v življenjskih situacijah in kontekstih, ki so za učenca smiselni. Pri tem upoštevamo uravnotežen poudarek na tekočnosti in pravilnosti, saj je tekočnost bistvena za učinkovito komunikacijo, pravilnost pa pripomore k jasnosti in ustreznosti pomena ter sporočila. Poznavanje in obvladovanje angleške slovnice, besedišča, pravopisa in izgovarjave predstavlja temelj učinkovitega sporazumevanja, kar pa ni dovolj. Učinkoviti uporabnik tujega jezika bo zmožen jezik prilagoditi glede na dani kontekst, pri čemer bo upošteval okolje, v katerem se nahaja, odnose

s sogovorci in namen sporazumevanja. HYPERLINK <https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/uz6r3fq> Učenci morajo zato poleg jezikovnih zmožnosti spoznati tudi kulturne norme, geste in pričakovane družbene vzorce, ki vplivajo na sporazumevanje v angleščini, kar na primer vključuje razumevanje stopnje formalnosti, vljudnosti in izrazov, značilnih za določen kontekst. Pri korespondenci, na primer, stopnjo formalnosti prilagodimo glede na namen dopisovanja in naslovnika. Pri poučevanju sporazumevalnih zmožnosti pa moramo upoštevati tudi pragmatično rabo jezika, saj jezik vedno uporabljamo v določenem kontekstu in z določenim namenom (npr. iskanje in dajanje informacij, izražanje strinjanja ali nestrinjanja, dajanje nasvetov ipd.). Za postopno in sistematično razvijanje sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je pomembna tudi razredna komunikacija v tujem jeziku, saj ta omogoča naravno in avtentično rabo jezika za konkretne namene, obenem pa smiselno rabo jezikovnih prvin v vsakodnevnih, ponavljajočih se situacijah. (1.1.2.2) (1.1.1.1)

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

- razvija slovnično pravilno sporazumevanje,
- razvija besedišče, s katerim izraža in uresničuje osnovne sporazumevalne potrebe, in besedišče, povezano z drugimi predmetnimi področji,
- razvija jasno in razumljivo izgovarjavo,
- razvija sposobnost pravilnega zapisovanja in pravilne rabe ločil.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
prepozna in uporablja preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Uporabljene strukture so pogosto nepravilno tvorjene ali mestoma neustrezno rabljene, kljub temu pa je sporočilo v glavnem razumljivo,	prepozna in uporablja preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Uporabljene strukture so večinoma pravilno tvorjene in ustrezno rabljene, sporočilo je razumljivo,
prepozna in uporablja osnovno besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, in predmetno-specifično besedišče z drugih predmetnih področij. Besedišče je pomensko večinoma ustrezno rabljeno,	prepozna in uporablja raznoliko besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, in predmetno-specifično besedišče z drugih predmetnih področij. Besedišče je pomensko ustrezno rabljeno,
prepozna in s podporo uporablja angleške glasove, besedni naglas in osnovno intonacijo v obravnavanih situacijah. Izgovarjava besed iz obravnavanega nabora je ob podpori naklonjenega sogovorca razumljiva. Opazen je močan vpliv učenčevega prvega in drugih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo,	prepozna in uporablja angleške glasove, stavčne poudarke in intonacijo v obravnavanih situacijah. Izgovarjava znanih besed je razumljiva. Opazen je lahko vpliv učenčevega prvega in drugih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo,

v povedi ustrezno uporablja veliko začetnico in končna ločila. Zapis pogosto vsebuje pomanjkljivosti, kot so fonetičen/nepravilen zapis, nedosledna raba velike začetnice v besedi in druge sistemske napake.

ustrezno uporablja veliko začetnico (tudi pri pogosto rabljenih lastnih imenih). Zapis občasno vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis, nedosledna raba velike začetnice v besedi in druge sistemske napake.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri poučevanju jezikovnih zmožnosti je predvsem pomembno, da jih razvijamo v komunikaciji in v čim bolj smiselnem kontekstu. Pri razvijanju slovnične, pravopisne in pravorečne zmožnosti se tako ne osredotočamo zgolj na razlago posameznih pravil, temveč zlasti na dejavnosti, ki spodbujajo aktivno rabo jezika. Predvsem v nižjih razredih je smiseln induktivni pristop k poučevanju slovnice in pravopisa, ki učencem omogoča, da sami odkrivajo slovnična pravila (npr. tako, da primerjajo različne oblike in rabe jezika), v višjih razredih pa lahko uporabljamo tudi deduktivni pristop in bolj eksplicitno slovnično razlago. Pri razvijanju besedišča je prav tako ključen kontekst, saj bodo učenci veliko lažje usvojili ciljno besedišče, če ga bodo aktivno uporabljali v različnih, njim smiselnih situacijah. Za razvijanje učinkovite angleške izgovarjave naj bodo učenci sistematično izpostavljeni tudi avtentičnim virom jezika, pri čemer upoštevamo različne standardne angleščine. Pri razvijanju jezikovnih zmožnosti je še posebej pomembno spodbudno učno okolje, v katerem so napake dojene kot sestavni del učnega procesa.

Slovnice zmožnosti lahko razvijamo na različne načine in z različnimi pristopi. Tradicionalno poučevanje je temeljilo na eksplicitnem poučevanju, pri katerem je učitelj najprej sistematično podal razlago za posamezno slovnično pravilo, sledila pa je vadba pravila na novih primerih. Po drugi strani pa implicitno poučevanje slovnice predpostavlja, da učenci slovnično zmožnost razvijajo nezavedno, t. j. ne da bi pri tem zavestno obravnavali slovnične značilnosti jezika.

Eksplicitno poučevanje slovnice se običajno povezuje z deduktivnim pristopom, pri katerem učenci najprej spoznajo določeno pravilo, ki ga nato uporabljajo v nalogah, pri induktivnem pristopu pa izhajamo iz primerov rabe jezika in šele nato izpostavimo pravilo. Učenci opazujejo in primerjajo primere rabe jezika in poskušajo oblikovati pravila, učitelj jih pri tem lahko vodi in daje povratno informacijo. Prednost induktivnega pristopa je, da spodbuja aktivno učenje in razvija sposobnost analize, spodbuja pa tudi bolj naravno učenje jezika in motivacijo za učenje. Po drugi strani pa deduktivni pristop, ki temelji na jasni razlagi slovničnega pravila in izhaja iz splošnega k specifičnemu, ustreza učencem z analitičnim učnim stilom in učencem s specifičnimi učnimi težavami, zato je priporočljivo, da učitelj ponudi razlago, pri tem pa upošteva induktivno paradigmo, kar pomeni, da izhaja iz primerov rabe slovničnega pravila v kontekstu in šele nato izpostavi pravilo.

Pri rabi ustreznega pristopa moramo upoštevati starost in kognitivni razvoj učencev. Eksplicitno in deduktivno poučevanje slovnice od učencev zahteva sposobnost abstraktnega razmišljanja in razumevanja metajezika, kar lahko pričakujemo v višjih razredih osnovne šole. To je tudi v skladu z razvijanjem jezikovnih in metajezikovnih zmožnosti pri slovenščini. **SC** (1.1.3.2) **SC** (1.1.2.1)

Dejavnosti:

- » Učenje slovnice z odkrivanjem (induktivni pristop): Učitelj v pogovoru z učenci spodbudi razumevanje slovničnega pravila (*He cut his finger. - He was cutting his finger.*).

- » Analiza avtentičnih besedil oz. okoliščin (navedbe o resničnih dogodkih ali izkušnjah, zgodbe, pogovori, uganke, pesmi, videoposnetki).
- » Jezikovne didaktične igre, ki razvijajo jezikovno natančnost (npr. namizne igre, pri katerih učenci, razvrščajo ali dopolnjujejo poved).

Da bi učenci ponotranjili novo besedišče, mu morajo biti večkrat izpostavljeni v različnih kontekstih, ki vključujejo razmišljanje na višjih kognitivnih ravneh in v ospredje postavljajo njihov osebni interes. Na ta način jim bo učitelj omogočil, da usvojeno besedišče shranijo v dolgoročni spomin in ga tako lažje prikličejo, ko ga potrebujejo za uporabo. (https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Strategija_razvijanja_besedišča.pdf)

Dejavnosti, ki spodbujajo učinkovito pomnjenje, so:

- » učenje besedišča po temah (npr. hrana, oblačila, družina itd.),
- » poudarjanje razmerij celota-del (npr. telo – roke – prsti – nohti),
- » razvijanje besedišča od splošnega k specifičnemu (npr. pohištvo – stol),
- » uporaba lestvic ali stopnjevanja (npr. vroče – toplo – hladno),
- » organizacija besedišča v »ad hoc« kategorije (npr. stvari, ki jih vzamemo na šolski izlet),
- » razvijanje besedišča z gibanjem (pantomima, narek v gibanju (*running dictation*)),
- » razmerja med besedami (primer: iskanje sopomenk in protipomenk),
- » ozaveščanje o tvorbi besed (primer: analiza sestavljenk, zloženk).

Polnopomenske in nepolnopomenske besede

O polnopomenskih besedah (samostalnik, glagol ipd.) se lahko pogovarjamo, njihov pomen razložimo ali pokažemo s slikami ali karticami. Naučimo se jih lahko na bolj sistematičen in ekspliciten način.

Nepolnopomenskih besed (npr. členov ali veznikov) pa se učimo naključno, skozi uporabo v različnih kontekstih, zato jih je zlasti do drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja smiselno poučevati celostno.

Dejavnosti:

- » komunikacijski narek,
- » razvijanje besedišča dejavnosti,
- » igre (*Activity*, *hot chairs*, namizne igre, sobe pobega, igre vlog itn.),
- » dopolnjevanje besedil (z naborom, brez nabora),
- » besedne uganke in igre (križanke, rebusi, povezovanje definicije in besedišča),
- » gibalne dejavnosti,
- » pisni sestavki, videoposnetki,
- » ustvarjalno izražanje (*blackout poetry*, haiku, akrostih),

- » projektne dejavnosti,
- » diskusija,
- » intervjuji.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Jezikovne zmožnosti preverjamo in ocenjujemo skozi dejavnosti, ki so namenjene razvijanju drugih tem (sprejemanja, tvorjenja, interakcije in posredovanja). Pri tem je smiselno ločevati med dejavnostmi na različnih ravneh:

- » na besedni ravni (npr. črkovanje, razvrščanje besed, prepoznavanje različnih glasov, komunikacijski narek),
- » na ravni povedi (npr. dopolnjevanje povedi, preoblikovanje povedi),
- » na ravni besedila oziroma komunikacijske situacije (npr. pisanje opisa, pisma, igranje vlog, govorna predstavitev, glasno branje).

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » pravilno rabo slovničnih struktur,
- » pravilnost pravopisa (črkovanje, velike in male začetnice, ločila),
- » razumevanje pomena besedišča,
- » ustreznost besedišča (glede na kontekst in namen),
- » raznolikost besedišča (širok nabor),
- » pravilnost izgovarjave angleških glasov, besednega in stavčnega naglasa ter intonacije.

SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika za vzpostavitev družabnih stikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
vzpostavi osnovne družabne stike z najpreprostejšimi vsakdanjimi vjudnostnimi frazami (npr. pozdravi, se predstavi, reče prosim, hvala, oprostite).	enostavno in učinkovito vzpostavi družabne stike (npr. se opraviči, povabi in se na vabilo odzove ipd.) in pri tem uporablja pogoste izraze in osnovne vzorce,
/	ustrezno uporablja nevtralni in neformalni jezikovni register.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju sociolingvističnih zmožnosti v angleščini je pomembno, da učenci razumejo, kako jezik deluje v različnih družbenih in kulturnih kontekstih. Učenci se naučijo prilagajati jezik glede na to, s kom govorijo, v kakšnem okolju in ob kateri priložnosti. Ob tem upoštevajo kulturne norme, vrednote in običaje tako angleško govorečih kot drugih kulturnih okolij.

Učenci spoznajo jezikovne funkcije skozi govorne dejavnosti, branje dialoških besedil, predvsem pa z gledanjem videograda v avtentičnih situacijah ali posebej prirejenih za posamezne namene.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci izkazujejo znanje z različnimi dejavnostmi:

- » igranje vlog (npr. v šoli, v trgovini, pri zdravniku),
- » analiza avtentičnih besedil (npr. posnetkov različnih sporazumevalnih situacij),
- » predstavitve (npr. različnih običajev)
- » ...

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » ustrezno prilagoditev jezika (slovnice in besedišča) kontekstu (npr. nevtralni ali neformalni register),
- » učinkovitost/ustreznost neverbalne komunikacije,

- » upoštevanje kulturnih norm,
- » ustrezno rabo sporazumevalnih strategij.

PRAGMATIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

- : razvija sposobnost prilagajanja naučenega jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine,
- : razvija sposobnost povezovanja besed in preprostih stavkov,
- : razvija sposobnost vzdrževanja daljšega sporočanja ali pogovora.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
/	dobro naučene preproste fraze z omejenim nadomeščanjem izrazov prilagodi konkretnim okoliščinam,
besede ali skupine besed poveže z osnovnimi vezniki (npr. in, potem ipd.),	uporablja najpogostejše veznike (npr. in, ampak, ker), s katerimi stavke poveže v povedi in te v enostavno besedilo,
uporablja kratke in večinoma naučene izjave s pogostimi premori.	fraze o znanih temah tvori dovolj lahkotno, da se vključuje v kratke izmenjave, čeprav so lahko očitni oklevanja in napačni začetki.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri poučevanju pragmatičnih jezikovnih zmožnosti se osredotočamo na rabo jezika za doseganje določenih ciljev v komunikaciji. Poudarek je na aktivnostih, pri katerih je jasen namen rabe jezika (npr. iskanje informacij, opravičilo, izražanje mnenja).

Z ozaveščanjem o tem, kaj vse tvori govorno ali pisno besedilo, pričnemo, ko imajo učenci dovolj razvite skladenjske zmožnosti, da znajo tvoriti enostavne povedi in jih združevati v večstavčne povedi. Običajno pristopamo od opazovanja in ugotavljanja značilnosti do vaje, kjer je to potrebno, in poskusov tvorbe. Kadar se temu (v 5. razred in v 6. razredu) posvetimo na eksplicitni način, učenci ugotavljajo dolžino in zgradbo povedi (enostavne, večstavne) in se pri tem lahko naslonijo na do tedaj pridobljeno skladenjsko znanje pri pouku slovenščine. **SC** (1.1.3.2) Pri večstavčnih povedih ugotovijo, kaj jih povezuje, in kakšen pomen imajo take povedi. Z najpogostejšimi povezovalci (vezniki, npr. *and*, *but*, *because*) združujejo enostavne povedi v večstavne. Pri tvorjenju besedila so pozorni tudi na rabo zaimkov, ki nadomeščajo samostalnike (npr. *My sister is 6. She likes to play bingo.*).

Učitelj uporablja različne strategije, npr. demonstracijo, modeliranje (*think aloud*), urjenje s pomočjo objektivne, specifične in usmerjajoče povratne informacije ipd.

Primeri dejavnosti za razvijanje diskurzne zmožnosti od ozaveščanja in prepoznavanja do tvorbe:

- » Prepoznavanje in primerjanje kohezivnih sredstev. Pri glasnem branju kratkega besedila ali odstavka učitelj poudari uporabo kohezivnih sredstev (npr. vezniki in zaimki). Z učenci razpravlja o tem, kako jih je pisec uporabil in čemu, ter kakšno bi bilo besedilo brez njih. Osredotočijo se na pomen.
- » Podobna dejavnost je primerna pri poslušanju besedil. Učenci tudi ugotavljajo, ali v pisnih in govornih besedilih uporabljamo enake načine povezovanja povedi (podobnosti in razlike).
- » Uporaba enostavnih vezniških sredstev pri razrednih dejavnostih (npr. prvi, naslednji itd.), pri igranju didaktičnih iger ali podajanju navodil. Učenci z njimi povezujejo stavke ali ideje (npr. *Liam comes first, then comes Žan.*).
- » Prepoznavanje zaporedja v zgodbi: Učenci prepoznajo in ustvarijo zaporedje dogodkov v zgodbi s pomočjo niza slik ali povedi, razporejenih v pravilnem vrstnem redu. Tako sledijo ali ustvarjajo tok idej. Včasih je pomembna pravilnost zaporedja (npr. v pravljicah).
- » Razvrščanje trakov s povedmi, ki vsebujejo povezane ideje. Učenci povedi razvrstijo tako, da ustvarijo koherenten odstavek.
- » Pisanje na podlagi slik: Na podlagi urejenih slikovnih iztočnic učitelj spodbudi pisanje skladnih/koherentnih kratkih odstavkov ali besedil (zgodb, pripovedi). Podobno lahko učenci tvorijo sklop navodil/opisa postopkov.
- » Dopolnjevanje zgodb: Učitelj da začetke zgodb in učenci jih dokončajo. Spodbuja uporabo vezniških sredstev.
- » Ustvarjanje povezane verige zgodb: Učitelj začne pripovedovati zgodbo, učenci pa prispevajo stavek ali poved, ki zgodbo ustrezno razvije. Njihove povedi morajo tvoriti smiselne enote v kontekstu razvijajoče se pripovedi.
- » Interaktivno pisanje, npr. kratkih zgodb: Učenci v skupini napišejo odstavek ali besedilo na tablo/plakate itd.
- » Uporaba grafičnih organizatorjev: Ob branju besedil (najprej) učitelj z učenci ustvari ustrezne grafične organizatorje (npr. časovni trak, kadar se v besedilu nizajo dogodki oz. dejanja, miselni vzorec). Učitelj predstavi preproste grafične organizatorje za predstavitev zgodbe ali zaporedje dogodkov. Poudarek je na sredstvih, ki razvijajo koherenco in kohezijo.

Učenci spoznajo, kaj vse vpliva na koherentnost pisnih in govornih besedil in oblikujejo kriterije uspešnosti. Lastnosti besedil spoznajo z opazovanjem (vnaprej pripravljenih) slišanih (in gledanih) in/ali prebranih besedil. Učenci v vzorčnih besedilih ugotavljajo, ali so lahko razumljiva in zakaj. Učitelj lahko pripravi tudi več različic istega besedila, v katerem ponazori ustrezno ali tudi manj ustrezno rabo posameznih elementov, ki vplivajo na razumljivost besedil (ustrezno za raven znanja):

- » Rdeča nit(enotna tematika besedila, se ne menja).
- » Razvitost in urejenost misli (misli so ustrezno razvite, ni preveč in ni premalo informacij, ter si primerno sledijo; se ne ponavljajo ali preskakujejo z ene na drugo).
- » Izražena podpora glavni misli (vsaka misel vsebuje dovolj podrobnosti, da je razumljiva).

- » Členjenje besedila (pisna na uvod, glavni del in konec (zaključek)); ((glavni del tudi več odstavkov - SŠ).

Pisno besedilo: struktura odstavka itd.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pragmatične zmožnosti so sestavni del dejavnosti, s katerimi učenci izkažejo zmožnost razumevanja ali tvorjenja besedil. Zato razvoj pragmatičnih zmožnosti pri učencih večinoma samo spremljamo, razen kadar se izrecno osredotočamo na posamezne elemente (npr. rabo kohezivnih sredstev). Pri ocenjevanju znanja pa te zmožnosti vrednotimo v obliki kriterijev, ki jih podrobneje opredelimo z opisniki.

Učenci izkažejo razumevanje z ustreznim odzivom v različnih dejavnostih:

- » igre vlog in druge dvogovorne dejavnosti,
- » diskusije,
- » tvorjenje različnih besedil (npr. prošnja, oglas),
- » govorne predstavitve.

OPISNI KRITERIJI

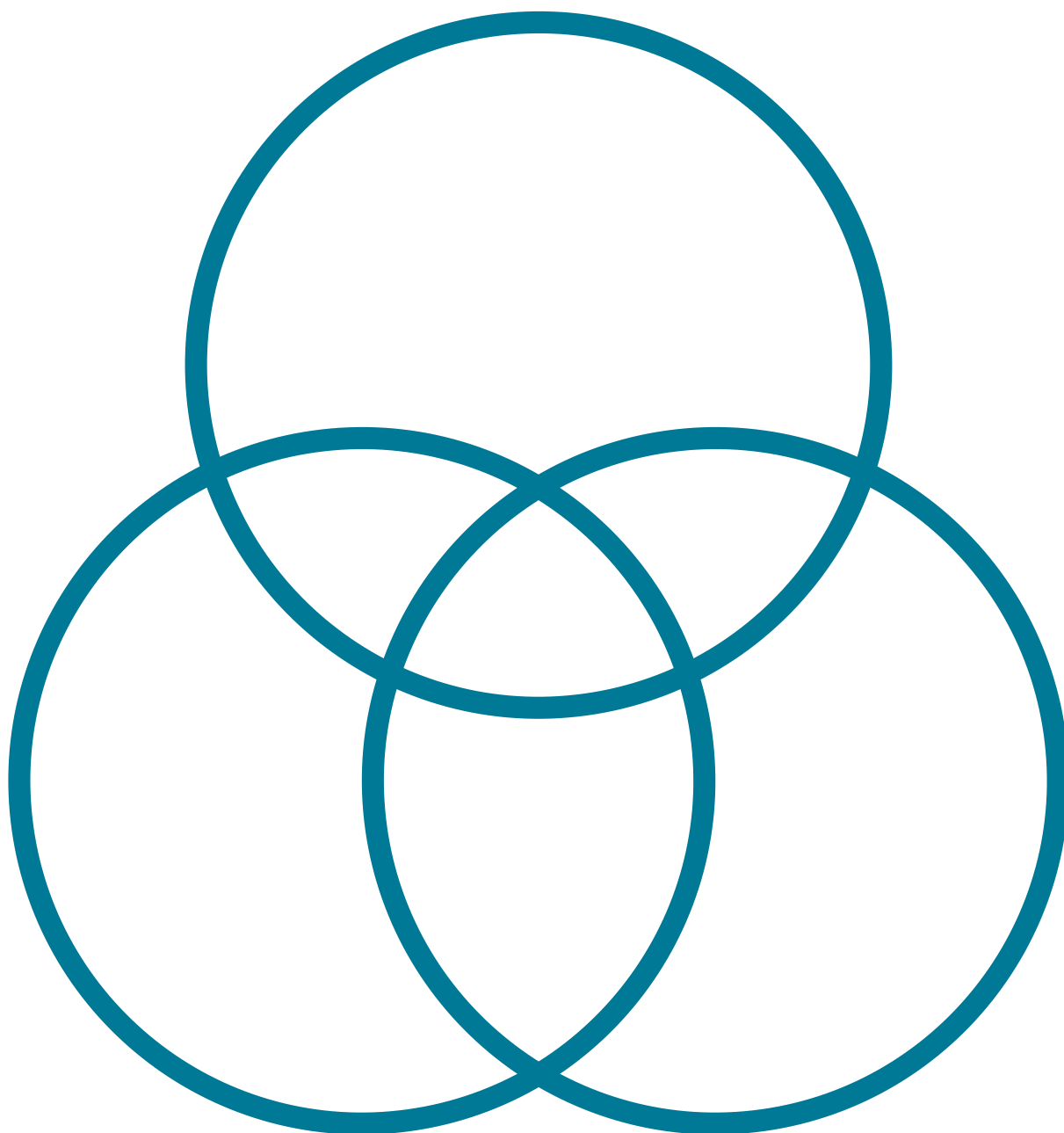
Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » ustreznost jezika glede na namen,
- » sodelovanje v pogovoru,
- » tekočnost govora,
- » koherentnost (rdeča nit) besedila,
- » razvitost in urejenost misli,
- » strukturo besedila, členjenje besedila.

TUJI JEZIK - ANGLEŠČINA

TRETJE VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNO OBDOBJE

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA

SPREJEMANJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Sprejemanje je sposobnost procesiranja, interpretiranja in razumevanja jezikovnih informacij, ki jih učenec prejme s poslušanjem, gledanjem in branjem.

Zajema tri skupine ciljev: razumevanje ustnega izražanja (poslušanje in slušno razumevanje), razumevanje avdiovizualnega gradiva (poslušanje z gledanjem) ter bralno razumevanje. Učenec pri tem razvija strategije sprejemanja (npr. za prepoznavanje glavnih podatkov in podrobnosti v besedilu, dejstev in mnenj, povzemanje, parafriziranje ter sklepanje o pomenu s pomočjo sobesedila, ilustracij, oblikovanosti, naslovov, nebesednih ponazoril ipd.), procesiranja in razumevanja vnosnih besedil in se nanje ustrezno odziva. Učenec prav tako razvija in nadgrajuje spretnosti in strategije, pridobljene v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Vnosna besedila pri poslušanju so govorjena v živo ali posneta (zvočni zapis), pri poslušanju z gledanjem avdiovizualna in pri branju pisna. Besedila so daljša, občasno kompleksna, po potrebi podprta z nejezikovno ali vizualno podporo in so lahko tiskana ali digitalna. Vsebinske teme so konkretne, občasno abstraktne in obravnavane pri pouku. Pri tem učitelj spremlja, preverja in ocenjuje učenčev razumevanje različnih vnosnih besedil.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, zdravja in dobrobiti ter digitalne kompetentnosti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju sprejemanja je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od tvorjenja, interakcije, posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Razumevanje ustnega izražanja in avdiovizualnega gradiva spada med sprejemniške dejavnosti in strategije. Poslušalec sprejema in procesira govorjeno besedilo, ki ga tvori eden ali več govorcev, v interakcijskih dejavnostih pa se nanj tudi (besedno) odziva. Zahtevnost ali težavnost besedila določajo jasnost izraženih misli, logična in smiselna zgradba besedila, izraziti prehodi (*first, then, finally* ipd.), ponavljanja in vzporedne strukture, besedišče in slovnična sredstva, uporaba vidnih in slušnih podpor, poleg tega pa tudi hitrost govora, jasnost izgovarjave, narečne značilnosti, šumi in motnje ipd. Pomembno je kombinirati zahtevnost vnosnega

besedila, nalog in izdelkov. Če razvijamo spretnost razumevanja glavne misli (o čem pripoveduje besedilo) ali pripravimo voden nalog, je lahko besedilo daljše in/ali kompleksnejše, kot če je dejavnost namenjena razumevanju podrobnosti v besedilu.

Dejaven proces je tudi branje, saj vključuje napovedovanje, preverjanje domnev ali napovedi in postavljanje vprašanj. K besedilu in razvijanju sposobnosti branja in bralnega razumevanja pristopamo celostno, to je s stališča celega besedila in obbesedilnih prvin (npr. slikovno gradivo, oblika besedila). Pri branju učenec kot bralec sprejema in procesira raznolika pisna besedila, da bi razbral bistvo, specifične podatke, natančno razumel vsebino ipd. V ta namen učenci razvijajo različne tehnike branja, kot so branje za splošno orientacijo, preletavanje, preskakovanje ipd. Vaje bralnega razumevanja so namenjene usposabljanju učencev, da bodo lahko nova ali neznana besedila brali z ustrezno hitrostjo in jih primerno razumeli glede na njihov namen.

SC (1.1.4.1)

RAZUMEVANJE USTNEGA IZRAŽANJA

CILJI

Učenec:

O: še razvija in nadgrajuje razumevanje ustnega izražanja ter širi nabor strategij poslušanja.

SC (3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
sledi navodilom,	sledi (kompleksnejšim) navodilom,
razbere nekatere podatke,	razbere podatke in podrobnosti v besedilu (npr. o vsakdanjem življenju, šoli, hobijih),
izlušči glavno misel (temo) besedila in nekaj glavnih poudarkov,	izlušči glavno misel (temo) besedila in glavne poudarke besedila,
občasno prepozna jasno izražena dejstva in mnenja,	prepozna jasno izražena dejstva in mnenja,
prepozna neposredno izraženo razpoloženje govorcev,	izlušči stališča in namen govorcev (npr. prošnja, prepoved),
prepozna jasno nakazano časovno zaporedje dogodkov.	prepozna časovno zaporedje dogodkov,
	predvideva, sklepa, parafrazira in povzema (npr. vsebino, okoliščine).

Besedila in okoliščine

Besedila so krajša in daljša, po potrebi so delno prilagojena in jasno strukturirana ter sogovornjena v živo ali posneta. Prav tako so v standardnih različicah govorjene angleščine, s posameznimi narečnimi značilnostmi oz. značilnostmi tujih govorcev angleščine, šuma in motenj je malo. Opremljena so (če je treba) z nebesedno podporo, ki se postopoma zmanjšuje.

Besedilne vrste

Na primer pogovor med drugimi, preproste predstavitve, opisi, objave, navodila, pesmi, zgodbe, novice, poljudnoznanstvena besedila (za doseganje standardov znanja) itn.

Odziv

Lahko je nebesedni ali besedni. Ta je v angleščini, izjemoma lahko tudi v učnem jeziku (npr. pri povzemanju ali dokazovanju doseganja minimalnega standarda).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju je za učence pomembno, da poleg strategij razvoja poslušanja in slušnega razumevanja pridobljene informacije kritično vrednotijo ter tudi izrazijo svoje mnenje o slišanjem. Učitelj naj primerna vnosna besedila, ki temeljijo na izvirnih govorjenih in poslušanih besedilih, črpa iz ustreznih virov (npr. tisk, svetovni splet, televizija, radio), pri čemer preverja njihovo verodostojnost. Ob tem učence tudi uri v veščini dela z viri in spodbuja njihovo kritično presojo.

Učenec sprejema in procesira različno zahtevna poslušana besedila z namenom, da izlušči glavno temo, razume izbrane podatke in nekatere podrobnosti ter pridobljene informacije kritično vrednoti in izrazi svoje mnenje o slišanjem. Zahtevnost oziroma težavnost poslušanega besedila določajo:

Dolžina in zahtevnost besedil: Besedila naj vsebujejo primerno besedišče ter slovnične strukture, prilagojene starostni skupini učenca, upoštevajoč cilje za sprejemanje in sporazumevalno jezikovno zmožnost. Učitelj naj upošteva postopnost poslušanja od krajših, preprostejših besedil k daljšim, kompleksnejšim besedilom. Govor naj bo podprt z neverbalno oziroma vizualno rabo, hitrost pa po potrebi prilagojena. Učitelj upošteva postopnost vključevanja poslušanja govora, ki vsebuje šume, motnje in narečne značilnosti.

Logična in smiselna zgradba besedil: Besedila naj imajo smiselne prehode (*first, then, finally* ipd.), vključujejo ponavljanja v smislu parafraziranja in uporabo vzporednih struktur, pri čemer naj učitelj pri izbiri vnosnih besedil in gradiv upošteva jasnost izraženih misli.

Poslušanje in slušno razumevanje razvijamo s tremi koraki, in sicer z dejavnostmi pred poslušanjem, med poslušanjem ter po poslušanju.

Dejavnosti pred poslušanjem so poleg priprave na vsebino, ki jo bo poslušalec sprejemal, namenjene tudi pripravi na vrsto pričakovanega procesiranja informacij, t. j. odvisno od namenov za poslušanje. Gre za dve različni strategiji, in sicer za t. i. od zgoraj navzdol in od spodaj navzgor strategijo.

Prva učencem pomaga uporabiti njihovo predznanje ali pričakovanja, da lažje razumejo pomen poslušanega besedila. S pomočjo uporabe te strategije se namreč osredotočajo na ključne ideje in informacije ter povezujejo posamezne elemente oziroma informacije v širšo sliko oziroma pomen, kar jim omogoča

učinkovitejše razumevanje oziroma interpretacijo slišane (npr. predvidevanje vsebine glede na ključne besede, slike ipd.).

Strategija od spodaj navzgor gradi na posameznih delih informacije, ki jih nato pomensko poveže v celoto. Učencu pomaga, da se osredotoči na razumevanje posameznih zvokov, besed in slovničnih struktur v govorjenem besedilu (*gap-fill*, *dictogloss*, *bingo* ipd.). S tem gradi temelje jezikovnih elementov, kar mu omogoča, da v kombinaciji z uporabo strategije od zgoraj navzdol zapolni morebitne vrzeli v razumevanju. Le z uspešno kombinacijo uporabe obeh strategij učenec doseže razumevanje celotnega pomena besedila.

Aktivno poslušanje in poslušanje z gledanjem učitelj spodbuja z različnimi dejavnostmi, kot je pridobivanje zahtevanih podatkov. Dejavnosti so npr. napoved besedilne vrste, slikovno gradivo, usmerjeni pogovor o temi besedila, razvrščanje podatkov, ugotavljanje sosledja dogodkov, ključne povedi, razporejene v nepravilnem zaporedju, zapisovanje podatkov v tabelo, izpolnjevanje obrazcev, reševanje nalog po navodilih, dopolnjevanje besedila, urejanje besedila glede na časovno zaporedje dogodkov, (3.3.2.1)

Predvsem je pomembno, da se dejavnosti poslušanja in poslušanja z gledanjem nenehno povezujejo z ostalimi spretnostmi in se poučujejo celovito/integrirano (npr. dramatizacija zgodbe, ki vključuje poslušanje/poslušanje z gledanjem in tvorjenje novega besedila, intervju).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec izkazuje razumevanje ustnega izražanja tako v govornem sporazumevanju (npr. pogovor o vnosnem besedilu) kot tudi z različnimi tipi nalog, kot so npr. izbirni tip, povezovanje, zapis kratkih odgovorov.

Učenec razumevanje vnosnega besedila/gradiva pokaže z nebesednim odzivom ali s kratkim odzivom v angleščini.

Pri višjih taksonomskih ravneh, kjer pričakujemo kompleksnejše govorjene odzive, učenec lahko uporablja tudi učni jezik.

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijih upoštevamo:

- » razumevanje specifičnih informacij,
- » razumevanje glavne misli,
- » razumevanje jasno izraženih dejstev in mnenj,
- » razumevanje stališč,
- » razumevanje zaporedja dogodkov,
- » zmožnost sklepanja, parafraziranja, povzemanja.

RAZUMEVANJE AVDIOVIZUALNEGA GRADIVA

CILJI

Učenec:

O: razvija razumevanje avdiovizualnega gradiva. Ob tem razvija različne strategije poslušanja z gledanjem ter primerjanja in vrednotenja besedil.

SC (4.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
sledi navodilom,	sledi kompleksnejšim navodilom,
razbere nekatere pomembne podatke,	razbere pomembne podatke in podrobnosti,
izlušči glavno misel (temo) besedila in nekaj glavnih poudarkov,	izlušči glavno misel (temo) besedila in poudarke,
razbere razpoloženje govorcev, če je to neposredno izraženo,	razbere razpoloženje govorcev, ki ni eksplicitno podprto z vizualnim gradivom,
prepozna nakazano časovno zaporedje dogodkov.	prepozna časovno zaporedje dogodkov.

Gradivo in okoliščine

Avdiovizualna gradiva so daljša in kompleksnejša, govor je večinoma razločen. Nejezikovna podpora oz. vizualno gradivo občasno podpira govorjeno besedilo ali je celo v neskladju z govorjenim besedilom.

Vrste gradiv

Učenci poslušajo in gledajo gradiva, kot so npr. grafi, tabele, rekonstrukcije dogodkov, igrani prizori, videoposnetki, (animirani) filmi, dokumentarne oddaje.

Odziv

Lahko je nebesedni ali besedni. Ta je (praviloma) v angleščini, izjemoma lahko tudi v učnem jeziku (npr. pri povzemanju ali dokazovanju doseganja minimalnih standardov).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Poslušanje z gledanjem je aktiven proces, kjer učenec aktivno procesira informacije. Zato je pomembno, da pri dejavnostih, ki temeljijo na poslušanju z gledanjem, učitelj uporabi ustrezne podporne strategije (npr. zagotavljanje ustreznega konteksta). Pri poslušanju z gledanjem učenec kot aktivni poslušalec/gledalec sprejema in procesira neposredno govorjeno besedilo ali govorjeno besedilo, posredovano prek zvočnega in avdiovizualnega zapisa, ki ga tvori eden ali več govorcev, z namenom razumevanja in vrednotenja vsebine izvirnega govora. **SC** (4.1.2.1) Pomembno je kombinirati zahtevnost vnosnega besedila, nalog in izdelkov. Če

razvijamo spretnost razumevanja glavne misli (o čem pripoveduje besedilo) ali pripravimo vódeno nalogo, je lahko besedilo daljše in/ali kompleksnejše, kot če je dejavnost namenjena razumevanju podrobnosti v besedilu.

Glej tudi didaktična priporočila za razumevanje ustnega izražanja.

(<https://aplikacija.un.zrss.si/api/link/n3qavag>)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenec izkazuje razumevanja avdiovizualnega gradiva tako v govornem sporazumevanju (npr. pogovor o vnosnem besedilu) kot tudi z različnimi tipi nalog, kot so npr. izbirni tip, povezovanje, zapis kratkih odgovorov.

Učenec razumevanje vnosnega besedila/gradiva pokaže z nebesednim odzivom ali z odzivom v angleščini.

Pri višjih taksonomskih ravneh, kjer pričakujemo kompleksnejše govorjene odzive, učenec lahko uporablja tudi učni jezik (predvsem pri izkazovanju minimalnega standarda).

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijih upoštevamo:

- » razumevanje specifičnih informacij,
- » razumevanje glavne misli,
- » razumevanje jasno izraženih dejstev in mnenj,
- » razumevanje stališč,
- » prepoznavanje zaporedja dogodkov,
- » zmožnost sklepanja, parafraziranja, povzemanja.

BRALNO RAZUMEVANJE

CILJI

Učenec:

○: še razvija splošno bralno razumevanje. Nadgrajuje in širi rabo enostavnih in kompleksnih bralnih učnih strategij, redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.

SC (4.1.2.1 | 1.1.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
razbere navodila,	razbere kompleksna navodila,
izlušči vsebino in glavne poudarke besedil ter iz sobesedila občasno sklepa o pomenu nekaterih neznanih besed,	izlušči vsebino in glavne poudarke besedil ter iz sobesedila sklepa o pomenu neznanih besed,
poišče nekatere splošne informacije in specifične podatke.	poišče splošne informacije in specifične podatke,
	interpretira, sklepa in vrednoti (vsebino, okoliščine itn.).

Besedila in okoliščine

Učenci berejo krajša ali daljša neumetnostna in umetnostna besedila, napisana v standardnih različicah angleščine. Vsebina je obravnavana pri pouku, je konkretna, občasno tudi abstraktna.

Besedilne vrste

Neumetnostna besedila so krajša in tudi daljša ter občasno bolj kompleksna (npr. sporočilo, opis, navodilo, pismo, brošura, članek). Umetnostna besedila so večinoma krajša (npr. strip, zgodba, dramsko besedilo, odlomek iz daljšega besedila, pesem) in izjemoma lahko tudi daljša (npr. skrajšana leposlovna dela).

Odziv

Lahko je nebesedni ali besedni. Ta je (praviloma) v angleščini, izjemoma lahko tudi v učnem jeziku (npr. pri povzemanju ali dokazovanju doseganja minimalnih standardov).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V tem obdobju so besedila postopoma daljša in bolj kompleksna, vsekakor pa tematsko blizu učencem glede na njihovo starost in jezikovno znanje. Poleg tradicionalnih vrst besedil se učenci uvajajo v branje razpredelnic, grafov, zemljevidov ipd. tudi v povezavi z drugimi predmeti. SC (1.1.4.1) Ob branju preprostih književnih besedil poleg bogatenja besedišča spoznajo posebnosti drugih kultur in razumejo njihovo drugačnost.

Pri branju učenec kot bralec sprejema in procesira (vrednoti, primerja, kritično analizira) pisno besedilo. ^{SC} (4.1.2.1) K besedilu in razvijanju sposobnosti branja in bralnega razumevanja pristopamo celostno, s stališča celega besedila in obbesedilnih prvin (npr. slikovno gradivo, oblika besedila).

Učenci v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju nadgrajujejo osnovne bralne strategije (natančno in iskalno/linearno branje, preletavanje, tj. zelo hitro branje ter preskakovanje, tj. iskanje specifičnih podatkov, strategije sklepanja iz sobesedila in iskanja razlag neznanih besed) ter sistematično nadgrajujejo spretnost bralnega razumevanja. Bralne strategije v učnem procesu obsegajo strategije pred branjem (aktiviranje predznanja učencev, določitev namena branja, spoznavanje zgradbe besedila, napovedovanje vsebine, vprašanja in odgovore), strategije med branjem (dopolnjevanje manjkajočih podatkov, določanje zaporedja dogajanja v besedilu, označevanje novih, še neznanih informacij, označevanje in zapisovanje bistvenih informacij) in strategije po branju (odgovarjanje na lastna in učiteljeva vprašanja, iskanje in določanje bistvenih informacij in podrobnosti, povzemanje vsebine).

Dejavnosti branja in bralnega razumevanja (pred branjem, med njim in po njem) so tesno povezane s pisanjem, govorom in drugimi zmožnostmi. Učenci bralne strategije, ki so jih razvijali v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju, nadgrajujejo tudi s kritičnim branjem (prepoznavanje dejstev in stališč, prepoznavanje avtorjevega stila, ozračja in tona besedila, sposobnost oblikovanja zaključkov), interpretacijo, sklepanjem, vrednotenjem besedil ter s strategijami branja grafičnih sporočil in strategijami za razvijanje besedišča. Učenci lahko pripovedno besedilo spremenijo v dramsko, intervju v igro vlog, zgodbe lahko ilustrirajo, z jezikovnega vidika pa lahko zgodbo npr. napišejo v drugem glagolskem času ali nadomestijo besede s sopomenkami.

Pomembno je predvideti čas za tiho branje med poukom. Zato naj učitelj posebno pozornost nameni motivaciji za branje in razvijanju bralne kulture, saj spodbuja kritično mišljenje, ustvarjalnost in sposobnost izražanja. Pomembno je, da si vzamemo čas za branje, saj nas ne le izobražuje, temveč tudi navdihuje in pomirja.

Poleg tega je treba upoštevati, da so besedila tiskana ali digitalna. Branje tiskanih in digitalnih besedil se lahko precej razlikuje, vendar imata oba načina prednosti in slabosti. Poleg dostopnosti besedil (v fizični obliki oz. na različnih napravah) je treba opozoriti še na ^{SC} (4.1.1.1):

- » Interaktivnost (tiskana besedila spodbujajo osredotočenost brez možnosti povezav do drugih vsebin, kar je značilnost digitalnih besedil).
- » Kognitivne učinke (tiskana besedila spodbujajo poglobljeno branje in boljšo prostorsko predstavo, digitalna pa npr. spodbujajo skakanje med stranmi, kar lahko zmanjša osredotočenost in sposobnost poglobljenega razumevanja).
- » Estetiko in fizično izkušnjo (tiskana besedila imajo estetsko vrednost in dajejo občutek fizične prisotnosti, digitalna besedila pa omogočajo prilagoditev nastavitev ipd.).

Učitelj naj zato med poukom učencem ponudi branje tiskanih in digitalnih besedil in oboje smiselno preplete.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Razumevanje bralnih besedil učenci izkazujejo na različne načine. Lahko je to pogovor o prebranem besedilu ali na druge načine, npr. izbirni tip nalog, kratki odgovori, povezovanje besednih in slikovnih prikazov, s prenašanjem podatkov v drugo obliko, poimenovanjem stvari, kratkim opisom slikovnih in grafičnih prikazov, povzemanjem misli itn. Kadar je učenčev odziv v ciljnem jeziku, se ne ocenjuje jezikovne pravilnosti (npr. pravopis, besedni vrstni red), ampak zgolj ustreznost odziva (dokaze razumevanja).

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje vsebine besedila in glavnih poudarkov,
- » razumevanje splošnih informacij in specifičnih podatkov,
- » zmožnost interpretiranja, sklepanja in vrednotenja.

TVORJENJE

OBVEZNO

OPIS TEME

Tvorjenje vključuje ustno in pisno izražanje, ki ga učenci razvijajo s pomočjo strategij tvorjenja kot so: načrtovanje, izvedba, (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje. S tem se izboljšuje kakovost formalnega in neformalnega tvorjenja. Načrtovanje obsega razmislek o tem, kako izraziti bistvo tega, kar želimo sporočiti, izvedba pa zajema načrtovane ustne in pisne dejavnosti. Med ključne koncepte nadomeščanja uvrščamo spremljevalno gestikulacijo kot pomoč izraženemu, namerno uporabo neustrezne besede in parafraziranje (opisno izražanje), (samo)nadzorovanje in (samo)popravljanje pa vključujeta spontano in zavedno ugotavljanje in (samo)popravljanje napak.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti in podjetnosti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju tvorjenja je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti s sprejemanjem, interakcijo, posredovanjem, raznojezično in medkulturno zmožnostjo ter sporazumevalnimi jezikovnimi zmožnostmi.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Tvorjenje vključuje sposobnost izražanja misli, idej in informacij v govorni in pisni obliki. ^{SC} (1.3.4.2) Pri poučevanju tvorjenja je treba upoštevati, da gre za kompleksen proces, ki vključuje različne jezikovne, pragmatične in sociolingvistične vidike (npr. ustreznost besedišča in slovnice, izgovarjavo in tekočnost, jasnost in organizacijo, pravopis). Zmožnosti tvorjenja učencev v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju so zelo raznolike, nekateri se še vedno izražajo s preprostimi izrazi, drugi pa so že spretni govorci/pisci, zato je smiselno pri poučevanju pisnih in govornih zmožnosti vključevati različne oblike podpornih strategij. ^{SC} (3.3.2.1)

Pozornost je treba posvečati razvijanju govornih in pisnih zmožnosti z osmišljenimi dejavnostmi, ki bodo učence usposobile in spodbudile, da se v različnih vsakodnevni in posebnih okoliščinah primerno in kritično odzovejo na pisne, slušne ali vizualne vnose oziroma tvorijo ustrezno pisno/ustno besedilo. ^{SC} (2.3.3.1) ^{SC} (1.1.1.1)

Priložena datoteka je primer iz prakse za ustno in pisno tvorjenje. Ob tem je treba opozoriti, da teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost ter sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med

seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo). . To velja tudi za priloženi primer

(https://aplikacijaun.zrss.si/api/qradiva/Tvorjenje_ustno_pisno_9_razred.pdf).

USTNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: razvija splošno ustno izražanje v različnih besedilnih vrstah, pri čemer uporablja strategije sporočanja.

SC (1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
tvori različne vrste govornjenih besedil. Izraža se s preprostimi in občasno kompleksnejšimi povedmi. Na kratko razloži in utemelji svoje mnenje, stališča in dejanja.	tvori različne vrste govornjenih besedil. Izraža se z daljšimi in kompleksnejšimi povedmi. Natančneje razloži in utemelji svoje mnenje, stališča in dejanja.

Besedila in okoliščine

Besedila so jasno strukturirana, lahko so pripravljena tudi vnaprej, pri tem učenec lahko uporablja slikovno in besedno podporo.

Besedilne vrste in načini razvijanja teme

Učenec opisuje (npr. sebe, svojo okolico, družino, različna opravila, procese, postopke), razume kompleksnejša navodila, predstavitev in interpretacijo podatkov (npr. tabele, grafi), sodeluje v igri vlog, izraža mnenje, počutje, se zahvali, vošči, predstavi različne sporazumevalne vsebine, pripoveduje in povzema, utemeljuje, argumentira, primerja, razlaga ipd.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju ustno izražanje običajno temelji na vnaprej pripravljenih vzorcih. Besedila so krajša in daljša ter so lahko podprta z vizualnimi ali besednimi iztočnicami.

Sporočanje vključuje **SC** (1.1.1.1):

- » tvorjenje navodil ali napotkov (npr. v razredu, kako priti od kraja A do kraja B) ob jasno podanih iztočnicah,
- » poimenovanja, opise in primerjave stvari, oseb, dejanj, lastnosti, okoliščin itn. v neposredni okolici ali na slikah,
- » povzemanje,
- » pojasnjevanje (tabele, grafi itn.),
- » utemeljevanje,
- » izražanje mnenja, argumentiranje, razlaganje,
- » predstavitve itn.

Pri ustnem izražanju učenec uporablja konkretno, v šolskih okoliščinah pogosto rabljeno besedišče. Pri tem uporablja dokaj širok nabor besedišča in slovničnih struktur (glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)). Pripravljeni govor pa je večinoma tekoč.

Priložena datoteka je primer iz prakse za ustno izražanje. Ob tem je treba opozoriti, da teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost in sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo). To velja tudi za priloženi primer (https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Tvorjenje_ustno_8_razred.pdf).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pri poučevanju ustnega izražanja je pomembno, da učenci uporabljajo jezik za življenjske komunikacijske namene, zato je pri izkazovanju znanja smiselno ustvariti situacije, v katerih bodo morali učenci tvoriti besedila o različnih temah in v različnih vlogah. Učenci znanje izkazujejo na različne načine, kot so opisi, pripovedi, posredovanje informacij, predstavitve, preprosta poročila itd. Pri tem učenci lahko uporabljajo slikovne, besedne, grafične in druge iztočnice.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » jasnost sporočila/predstavitve,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (ustreznost izgovarjave, besedišča in slovničnih struktur – glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)).

PISNO IZRAŽANJE

CILJI

Učenec:

○: še razvija in nadgrajuje pisno izražanje v različnih besedilnih vrstah ter širi nabor strategij tvorjenja pisnega besedila.

SC (1.1.1.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
piše enostavne in večstavne povedi o širšem naboru obravnavanih tem,	piše večstavne in kompleksnejše povedi o širšem naboru tem,
piše krajša besedila o obravnavanih temah z večinoma konkretno vsebino, občasno tudi delno abstraktno,	piše besedila z večinoma konkretno in občasno abstraktno vsebino. Pri tem izraža svoje mnenje, argumente, opisuje svoja doživetja, izraža čustva in odzive,
upoštevata značilnosti besedilnih vrst in besedila delno prilagodi naslovniku,	upoštevata značilnosti izbrane besedilne vrste in besedila prilagodi naslovniku in sporočilnemu namenu,
piše resnične in izmišljene kratke in preproste zgodbe.	piše resnične in izmišljene zgodbe.

Besedila in okoliščine

Učenec piše besedila o obravnavani tematiki s konkretno in abstraktno vsebino. Besedila tvori s pomočjo vodenih nalog (vnosni podatki so lahko: besedilo, slike, ključne besede, podatki, tabele, pisno besedilo kot izhodišče itd.). Zapis besed v povedih oz. besedilu je lahko izjemoma pomanjkljiv (glej temo [Sporazumevalne jezikovne zmožnosti](#)).

Besedilne vrste in načini razvijanja teme

Na primer blog, članek (npr. za šolsko glasilo), del besedila, dnevnik (o aktivnostih, o preteklih/prihodnjih dogodkih), elektronsko sporočilo, intervju, kolumna z nasveti, letak, navodila, povzetek oz. obnovo (prebranega besedila), obrazec, ocena filma ali knjige, oglas, opis, osebno pismo, osebni slovar, pesem, poročilo, prispevek na forumu, razglednica, sestavek, seznam, sporočilo, strip, ustvarjalni zapis, vabilo (npr. za šolski ples), voščilnico, zapiske, zgodbo po iztočnicah itd.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Učenci razvijajo spretnosti pisanja in pisnega sporočanja z opazovanjem in preučevanjem značilnosti pisnih besedil, ki jih berejo. V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju učenci nadgrajujejo spretnost pisanja in tvorijo krajša in daljša besedila.

Pri razvijanju pisnega tvorjenja učenec med drugim pogloblja tudi sporazumevalne jezikovne zmožnosti, ki vključuje tudi pravopisno zmožnost (npr. rabo velike začetnice, pravilnost zapisa ipd.). (Glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)) (1.1.2.1)

Pri razvijanju pisnega tvorjenja lahko uporabimo različna pristopa, in sicer pisanje, ki je osredotočeno na izdelek ali pa na proces. V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju prevladuje drugi pristop, pri katerem učenci tvorijo besedila s pomočjo procesnega pisanja.

Dejavnosti **pred pisanjem** pomagajo učencem povezati njihovo predznanje z novimi informacijami, ki jih bodo uporabili pri pisanju. Namenjene so tudi motiviranju učenca, uvajanju ključnega besedišča in konceptov ter razvijanju razumevanja o zahtevah naloge. Predlagane dejavnosti so namenjene zbiranju in urejanju/razvrščanju idej in zamisli (npr. napoved besedilne vrste in ugotavljanje njenih značilnosti, usmerjeni pogovor o vsebini, opazovanje postopkov, oseb, stvari in ustvarjanje zapiskov, uporaba slikovnega gradiva, zastavljanje vprašanj, zbiranje ključnih idej in besed, linearni zapiski, miselni vzorci, grafični organizatorji ipd.). (5.3.5.2)

Dejavnosti **med pisanjem** oz. tvorjenjem besedila so usmerjene v podporo učencu pri oblikovanju in organizaciji pisnega besedila. Ob pomoči zapiskov, iztočnic ter informacij iz besednih in/ali grafičnih virov učenec v prvem koraku napiše osnutek besedila. Že v tej fazi učenci upoštevajo besedilno vrsto in namen tvorjenja (npr. posredovati informacije, opisati, opozoriti) ter predvidene naslovnike oz. bralce (npr. sošolci, člani širše skupnosti, neznani bralci ipd.). Učenci tvorijo čim bolj popolne povedi in jih povezujejo v besedilo (glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)).

Dejavnosti **po pisanju** so namenjene preverjanju in izboljševanju napisanega besedila. Učenci se osredotočijo na vsebino (urejanje in dopolnjevanje vsebine, vodenje refleksije o procesu pisanja) in tudi na zgradbo ter slog, jezikovno ustreznost ter pravilnost (slovnica, besedišče, pravopis) v skladu s kriteriji uspešnosti.

Učenci lahko tvorijo pisna besedila v dvojicah in/ali skupinah, še zlasti v prvem in tretjem koraku, ko si podajajo tudi vrstniške povratne informacije.

Pisno izražanje vključuje:

- » blog, članek (npr. za šolsko glasilo),
- » del besedila, dnevnik (o aktivnostih, o preteklih/prihodnjih dogodkih),
- » elektronsko sporočilo,
- » intervju, kolumno z nasveti, letak, navodila,
- » povzetek oz. obnovo (prebranega besedila), obrazec, oceno filma ali knjige,
- » oglas, opis, osebno pismo, osebni slovar, pesem, poročilo,
- » prispevek na forumu, razglednico, sestavek, seznam, sporočilo, strip,
- » ustvarjalni zapis, vabilo (npr. za šolski ples),
- » voščilnico, zapiske, zgodbo po iztočnicah itd.

 (1.1.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci tvorijo samostojna pisna besedila in besedila, ki so del pisnega preizkusa znanja ali sestavni del drugih izdelkov, npr. projektnega dela. S pisnimi besedili ocenjujemo zmožnost pisnega izražanja. Vrednotimo pisna besedila, to so različna popolna alinepopolna besedila (odstavki, simulirani dnevniški zapisi). Besedila učenci napišejo na podlagi vodenih nalog ali samostojno kot rezultat sistematičnega postopka tvorjenja besedila. Pisna besedila vrednotimo po vnaprej izdelanih kriterijih.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » značilnosti izbrane besedilne vrste,
- » vsebinsko ustreznost,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (ustreznost in obseg besedišča, razpon uporabljenih slovničnih struktur, slovnična in pravopisna pravilnost, zgradba besedila - glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplifikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)).

INTERAKCIJA

OBVEZNO

OPIS TEME

Osnovna značilnost interakcije je, da dve ali več oseb soustvarjajo diskurz/pogovor. Pri razvijanju interakcije v angleščini je poudarjena raba jezika za komunikacijske namene, saj različne oblike interakcije odražajo življenjske situacije, v katerih osebe, ki so vanjo vključene, sprejemajo in tvorijo sporočila, izmenjujejo informacije, se pogajajo o pomenu (iščejo skupni pomen), dajejo in sprejemajo povratno informacijo, pri čemer uporabljajo različne komunikacijske strategije. Interakcija zajema tako sprejemanje kot tvorjenje in je več kot le seštevek obeh (ni le govorjenje drug mimo drugega, govorca imata skupni interes). Interakcija zajema tri skupine ciljev: ustno, pisno in spletno interakcijo.

Predvidene naloge/dejavnosti so vodene, učenec pa se sporazumeva v živo, v pisni obliki ali s telefonom in drugimi napravami oziroma spletnimi aplikacijami.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, podjetnosti in digitalne kompetentnosti ter zdravja in dobrobiti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju interakcije je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, posredovanja, raznojezične ter medkulturne zmožnosti in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Interakcija je sposobnost učinkovitega sodelovanja v komunikacijskih situacijah, kjer učenec izmenjuje informacije, misli in občutke z drugimi. Odziva se na prejete jezikovne informacije in aktivno prispeva k sporazumevanju, v ustni, pisni ali spletni obliki, pri čemer rabo jezika prilagaja glede na kontekst in sogovornike.

Pri interakciji učenec menjuje vlogi sporočevalca in prejemnika govorenega ali zapisanega besedila z enim ali več govorci oz. pisci. Interakcijo razvijamo z dejavnostmi, ki učence spodbudijo, da se ustrezno vključujejo v različne vsakodnevne in posebne govorne in pisne sporazumevalne situacije. Za interakcijske dejavnosti je značilno delo v dvojicah ali majhnih skupinah, pri čemer poleg jezikovnih in komunikacijskih razvijamo tudi čustvene in socialne spretnosti ter odnose (3.3.2.1) (sodelovanje, strpnost, reševanje nesporazumov idr.) ter ozaveščamo o pomenu spoštljive in učinkovite komunikacije. Namen interakcije naj bo čimbolj osmišljen temelji naj na dejanskih potrebah po interakciji in s tematiko, ki je učencem blizu. Interakcijske dejavnosti

razvijamo tudi s projektnim, problemskim in praktičnim poukom, pri katerem je smiselno povezovati predmetna področja in vključevati razvijanje digitalnih kompetenc. Ob tem posebej ozaveščamo o pasteh in pomenu varnosti pri spletni interakciji.

Pri interakciji v angleščini učenci razvijajo različne komunikacijske strategije, ki jih uporabljajo tudi v maternem jeziku: parafraziranje, nadomeščanje specifičnih izrazov s splošnejšimi, opisi ali raba sopomenk, smiselna raba mašil in podpora besedni komunikaciji v obliki gest, prikazov in mimike, raba čustvenčkov ipd. **SC** (1.1.3.2)

Pri razvijanju interakcije je treba upoštevati individualne značilnosti učencev, kot so različne stopnje jezikovnega znanja in osebnostne lastnosti (npr. zgovornost, zadržanost ipd.). Pomembno je, da učitelj spodbuja vključevanje vseh učencev, pri čemer nudi dodatno podporo tistim, ki jo potrebujejo.

Pri načrtovanju dejavnosti za interakcijo je priporočljivo vključiti elemente podjetnosti **SC** (5.2.4.3) ter razvijanje digitalne kompetentnosti, **SC** (4.2.1.1) kar podpira celostno učenje in povezuje znanje z življenjem.

USTNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

O: razvija zmožnost pogovarjanja/ besednega in nebesednega sporazumevanja in strategije ustne interakcije za učinkovito komunikacijo.

SC (5.2.4.3 | 3.3.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
sodeluje v pogovoru o obravnavanih sporazumevalnih vsebinah. Zastavlja in odgovarja na vprašanja in se odzove na preproste izjave. Pri tem začne, vzdržuje in konča kratek pogovor.	sodeluje v pogovoru o obravnavanih sporazumevalnih vsebinah v manj predvidljivih situacijah. Zastavlja in odgovarja na vprašanja, poda podrobnejše informacije o besedilu, predloge, mnenja in se odzove na mnenja in izjave drugih. Pri tem začne, vzdržuje in konča pogovor.

Značilnosti interakcije

Naloge/dejavnosti so vódene, mestoma z oporo. Učenec se sporazumeva v živo, s pomočjo telefona in drugih naprav ali spletnih aplikacij (spletna interakcija).

Sporazumevalne dejavnosti

Lahko so krajše in tudi daljše, npr. situacijski pogovor (razredna komunikacija z učiteljem in sošolci, naročanje in kupovanje izdelkov itn.), sodelovanje v dvo ali več govornih situacijah po vnaprej pripravljenem vzorcu, sodelovanje v razpravah, izmenjavi mnenj o npr. članku, intervjuju ali dokumentarnem filmu.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju učenci nadaljujejo razvijanje govornega sporazumevanja. Spoznava in uporablja nove ter širijo nabor komunikacijskih funkcij ^{SC} (3.3.3.2) (npr. pozdravljanje, zahvaljevanje, strinjanje, nestrinjanje, izražanje želja in potreb) in pogoste vzorce družbene interakcije (npr. medsebojno predstavljanje, izmenjava informacij, stališč). Pri tem uporabljajo komunikacijske strategije in upoštevajo pravila medkulturnega sporazumevanja. ^{SC} (3.3.2.1) Dejavnosti postajajo kompleksnejše, še vedno pa v glavnem potekajo v učencu znanih situacijah (npr. medvrstniška razredna komunikacija v angleščini, zahtevnejše igre, simuliranje avtentičnih interakcijskih sporazumevalnih situacij). Pri razvoju interakcijskih spretnosti je pomembno, da učenec sprašuje in odgovarja na vprašanja, se besedno in nebesedno odziva na iztočnice (npr. vprašanja, navodila, pozivi itn.), sodeluje v vnaprej naučenih in tudi spontan dialogih ali spontanem vzorcu, sodeluje pri dramatizacijah, kjer učenci vadijo vnaprej naučene dialoge, nebesedno komunikacijo, krepijo samozavest in druge veščine in lastnosti. ^{SC} (5.2.4.3)

Priložena datoteka je primer iz prakse za ustno interakcijo in posredovanje. Ob tem je treba opozoriti, da teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost in sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo). To velja tudi za priloženi primer

(https://aplikacija.un.zrss.si/api/gradiva/Ustna_interakcija_posredovanje_8_razred.pdf).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Tudi pri vrednotenju govorne interakcije je pomembno, da omogočamo, da ta poteka v čim bolj avtentičnih in naravnih okoliščinah, ki bodo spodbujale smiselno in ustrezno komunikacijo. Zato upoštevamo, da se v govoru pojavljajo tudi zatikanja, napake, ponovni začetki, razjasnjevanja ipd. Značilnost kakovostnega sporazumevanja se odraža tudi v aktivnem spremljanju udeležencev v interakciji, vključno z nebesedno komunikacijo, in v ustreznem odzivu, npr. da učenec drugače pove, ponovi itd.

Govorne dejavnosti se dinamično spreminjajo in prehajajo iz enogovornih v večgovorne in obratno. Večgovorne dejavnosti (sporazumevanje) so npr. dialog, intervju, pogovor, igra vlog, izmenjava informacij itd. Dejavnosti so lahko vezane na slikovne, grafične in druge iztočnice, na besedilo, ki ga učenci slišijo ali preberejo v procesu preverjanja in ocenjevanja, oz. na opazovanje in gledanje postopkov, posnetkov ali pa izhajajo iz trenutne situacije itd.

Sogovorec učencev je lahko učitelj, prednost pa imajo drugi učenci. Učitelj pri tem pazi, da sta sogovorca razmeroma enakovredna, da se ne prekine komunikacija, sicer naj dialog podpre učitelj.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje vnosnega besedila/sogovornika,
- » jasnost sporočila in smiselnost odziva,
- » aktivno vključevanje v pogovor in vzdrževanje pogovora,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (ustreznost izreke in besedišča in slovničnih struktur - glej temo Sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)).

PISNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

○: še razvija zmožnost osnovnega osebnega dopisovanja.

SC (1.1.5.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja

kot odziv na vnosne podatke tvori in izmenjuje preprosta sporočila za različne namene. Posreduje in vpraša za dodatne informacije. Pri tem uporablja različne ustaljene vzorce.

Standardi znanja

kot odziv na vnosne podatke tvori in izmenjuje sporočila za različne namene tudi v manj predvidljivih situacijah. Posreduje novice, izraža misli in mnenja ter poroča o osebnih občutkih, dogodkih in doživetjih. Pri tem uporablja širši nabor ustaljenih vzorcev.

Besedila in okoliščine

Učenec piše besedila z vodenimi nalogami (vnosni podatki: besedilo, slike, ključne besede, podatki, tabele, pisno besedilo kot izhodišče itn.).

Besedilne vrste

Na primer čestitka, kratko sporočilo (npr. SMS), oglas, opravičilo, osebno pismo, pisni dogovor, prošnja za informacije, prošnja za ukrepanje, razglednica, vabilo, voščilnica (praznična in osebna), zahvala itd.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Za pisno interakcijo je značilno sporazumevanje preko pisnih medijev. Osredotoča se na medosebne izmenjave informacij in druge sporazumevalne namene. Pisna interakcija je spretnost, ki jo pri učencih razvijamo postopoma. Vključuje različne dejavnosti, kot so izmenjava sporočil, dopisovanje, izpolnjevanje obrazcev. Izmenjava lahko poteka tudi preko elektronskih medijev. SC (4.2.1.1)

Pri tem učitelj sistematično nadgrajuje spretnosti pisanja in pisnega sporazumevanja. Učenec dopolnjuje in tvori različne besedilne vrste na podlagi predlog, pri čemer upoštevamo, da učenci potrebujejo različne stopnje podpore.

Besedilne vrste so: sporočila, povabila na dogodek, opravičila, oglasi, pisma, voščila itn. SC (1.1.1.1)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci se smiselno pisno odzivajo na pisne spodbude in izmenjujejo pisna besedila (glej standarde znanja in didaktična priporočila za skupino ciljev) ob različni stopnji podpore in v različnih okoliščinah.

OPISNI KRITERIJI

Pri opisnih kriterijih upoštevamo:

- » razumevanje vnosnega besedila,
- » jasnost sporočila in smiselnost odziva,
- » značilnosti besedilne vrste,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)(ustreznost in obseg besedišča, slovnična in pravopisna pravilnost).

SPLETNA INTERAKCIJA

CILJI

Učenec:

O: razvija strategije spletnega sporazumevanja/interakcije, pri čemer nadgrajuje uporabo spletnih orodij, ki mu omogočajo interakcijo in soustvarjanje skupne vsebine z drugimi učenci in učitelji. V spletni interakciji razvija razumevanje sporazumevalnega namena sogovorcev, prepoznavanje namena sporočila, prilagajanje odziva in prepoznavanje nesporazumov. Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem in pravilom, ki veljajo v določeni skupini.

SC (4.2.1.1 | 4.2.5.1 | 4.2.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

to področje postopno razvija. Učitelj spremlja njegov napredek in dosežkov ne ocenjuje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Poučevanje spletne interakcije v angleščini kot tujem jeziku postaja vse pomembnejše zaradi globalne narave sodobne komunikacije.

Interakcija na spletu omogoča učencem stik z avtentično uporabo jezika, vključno z idiomi, slengom in neformalnimi izrazi in komunikacijskimi vzorci, ki so pogosto uporabljeni v digitalnih kontekstih. **SC** (4.2.5.1)

Spletno interakcijo učitelj spodbuja z različnimi dejavnostmi, npr. učenec lahko sodeluje v družabni spletni izmenjavi (npr. preprosto voščilo na virtualni čestitki), oblikuje spletne prispevke in komentarje in si ob tem pomaga s spletnim prevajalnikom in drugimi viri. **SC** (4.2.1.1)

Uporaba družbenih omrežij je vseprisotna, zato jih lahko smiselno uporabimo tudi pri pouku tujega jezika za pridobivanje povratnih informacij učencev, njihova vprašanja, dileme, komentarji itd.

Družbena omrežja in drugi viri omogočajo seznanjenost, sledenje, spremljanje aktualnih informacij ter njihov hiter pregled. Ob tem je treba učence opolnomočiti za kritično vrednotenje spletnih virov, podatkov, informacij in digitalnih vsebin **SC** (2.2.2.1) ter jih posebej ozaveščati o pasteh in pomenu varnosti pri spletni interakciji.

Besedilne vrste:

- » komentar v forumih v izobraževalnih e-okoljih,
- » spletne objave (npr. blog),
- » elektronsko sporočilo (praktičnosporazumevalno/uradovno). **SC** (4.2.4.1)

Priložena datoteka je primer iz prakse za spletno interakcijo. Ob tem je treba opozoriti, da teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost in sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo). To velja tudi za priloženi primer.

(https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Spletna_interakcija_7_razred.pdf)

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Spletne interakcije ne ocenjujemo, temveč zgolj vrednotimo napredek učencev. Načini izkazovanja znanja naj temeljijo na aktivnem sodelovanju učencev in ustvarjalni rabi jezika pri sodelovanju v različnih spletnih okoljih, ki so navedena v didaktičnih priporočilih.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju kriterijev upoštevamo:

- » ustreznost glede na sporočilni namen,
- » sodelovanje v interakciji,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/yk5yav6>) (ustreznost in obseg besedišča, slovnična in pravopisna pravilnost).

Pri spletni interakciji zgolj spremljamo napredek učencev in je ne ocenjujemo.

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

OBVEZNO

OPIS TEME

Tema vsebuje dve skupini ciljev, posredovanje ter raznojezično in medkulturno zmožnost. Pri obojem učenec gradi mostove med jeziki, kulturami in ljudmi in pomaga oblikovati ali prenesti pomen, v okviru enega jezika ali iz enega jezika v drugega.

Pri posredovanju je poudarek na vlogi jezika v procesih, kot so oblikovanje prostora in pogojev za sporazumevanje in/ali učenje, sodelovanje za oblikovanje novega pomena, spodbujanje drugih k oblikovanju ali razumevanju novega pomena in prenašanje novih informacij v ustrezni obliki. Kontekst je lahko družbeni, pedagoški, kulturni ali jezikovni.

Raznojezičnost daje veljavo kulturni in jezikovni raznolikosti za vsakega posameznika. Cilj razvijanja raznojezične zmožnosti je, da naj bi učenci izkoristili vse svoje jezikovne vire in kulturne izkušnje. S tem bi lahko učinkovito delovali v različnih medkulturnih kontekstih, obenem pa širili svoj jezikovni in kulturni repertoar.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja ter zdravja in dobrobiti. Uresničevanje omenjenih skupnih ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, interakcije in sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost vključujejo sposobnost posredovanja potreb, zamisli ali izražanj drugih oseb oz. sošolcev, in tudi širjenje učenčevih izkušenj z različnimi jeziki v različnih kulturnih kontekstih, ki se pojavljajo v šoli in širšem okolju. **SC** (1.1.5.1)

Pri pouku učitelj spodbuja sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, v družini, v šoli, v širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti. **SC** (3.3.3.2)

Posredovanje se odvija na različne načine. Najpogosteje gre za prenos vsebine besedila drugi osebi, lahko pa tudi za posredovanje besedila zase (npr. izdelava zapiskov med poukom) ali tudi za izražanje odzivov na besedila.

Za razvijanje raznojezične in medkulturne zmožnosti priporočamo povezovanje in navezovanje na učni jezik, tuj jezik (angleščina ali nemščina idr.) in na druge predmete. Pri usvajanju novega znanja izhajamo iz obstoječega znanja jezikov in kultur posameznega učenca. V pouk je treba vključiti čim več jezikov in kultur, učitelj pa je zgled raznojezičnega in medkulturnega govorca. V času pouka učencem omogoči spoznavanje drugih kultur in pri njih razvija zavedanje, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način in uporabljamo tudi znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika in obratno. Učenci se ob tem učijo primerjati jezike, ki se jih učijo, in prepoznavajo podobnosti ter razlike med njimi. ^{SC} (1.1.3.2) Prav tako učenci razvijajo zavedanje o podobnostih in razlikah med jeziki in so na to pozorni tudi pri uporabi gradiv v angleščini, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. ^{SC} (1.1.3.1) Učitelj pri učencih razvija zavest o njihovem potencialu in odgovornosti za delovanje na osebni in kolektivni ravni (v razredu in širše). ^{SC} (2.4.3.1)

Priložena datoteka je primer iz prakse za raznojezično in medkulturno zmožnost. Ob tem je treba opozoriti, da teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost in sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo). To velja tudi za priloženi primer

(https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Raznojezična_medkulturna_zmožnost_9_razred.pdf).

Ta zmožnost se pri pouku razvija in spremlja, a se je ne ocenjuje, saj so merljivi vidiki te zmožnosti zajeti pri sprejemanju, interakciji in tvorjenju, zato tu ni navedenih standardov znanja.

POSREDOVANJE

CILJI

Učenec:

- : nadgrajuje zmožnost posredovanja govornih informacij, prispeva k interakciji in razvija tehnike govornega posredovanja,
- : nadgrajuje zmožnost posredovanja pisnih informacij, prispeva k interakciji in razvija tehnike pisnega posredovanja,
- : nadgrajuje zmožnost rabe jezikovnih virov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

to področje postopno razvija. Učitelj spremlja njegov napredek in dosežkov večinoma ne ocenjuje. Nekatere vidike posredovanja učitelj ocenjuje pri ustni in pisni interakciji (npr. učenec posreduje informacije).

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri posredovanju besedila lahko gre za dva različna jezika, lahko pa posredovanje poteka tudi samo v enem jeziku. V obeh primerih učenec npr. pregleda izvirno besedilo in ključne informacije prenese prejemniku (drugemu učencu). Specifične informacije in podatki se nanašajo na čas, kraj, prenašanje navodil, prenašanje pomembnih informacij iz informativnih ali leposlovnih besedil ipd. Učenec lahko tudi pretvarja podatke, predstavljene v slikah (grafih, diagramih itn.), v besedilo. V vseh navedenih primerih skrbi za učinkovito komunikacijo. (5.2.4.3)

V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju posreduje govorno in pisno (glej temo Interakcija (<https://aplikacijaun.zrssi.si/api/link/qzv9hr4>)). (1.1.3.1)

Učenci ob koncu tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja nadaljujejo z razvijanjem zmožnosti posredovanja. Predstaviti znajo osebe iz različnih kulturnih okolij in pri tem pokažejo zavedanje, da so lahko nekatera vprašanja razumljena različno, ter znajo povabiti druge, naj prispevajo svoje znanje in izkušnje ter predstavijo svoja stališča. Posredovati znajo informacije, podane v jasnih, dobro strukturiranih informativnih besedil o temah, ki jih poznajo, jih osebno zanimajo ali pa so aktualne, čeprav imajo zaradi omejenega besedišča včasih težave pri izražanju. Sodelovati znajo z ljudmi iz drugih okolij, pri čemer s postavljanjem enostavnih vprašanj in odgovarjanjem nanje kažejo zanimanje in empatijo, oblikujejo predloge in se odzivajo nanje, sprašujejo, ali se drugi strinjajo, ter predlagajo alternativne pristope. Prenesti znajo glavne točke iz dolgih besedil, tvorjenih v nezahtevnem jeziku o temah, ki jih osebno zanimajo, če lahko preverijo pomen določenih izrazov. (3.3.2.1)

Učitelj naj učence spodbuja k rabi različnih jezikovnih virov (besedila v različnih jezikih, slovarji, jezikovne tehnologije kot so npr. prevajalniki itn.). Učenec pa naj poleg tega uporablja tudi lastne jezikovne vire, torej svoje lastno znanje o jeziku/jezikih, ki jih uporablja (npr. znanje o slovnici, besedišču, izgovarjavi, pretekle izkušnje z branjem in poslušanjem, izkušnje, ki jih je pridobil v interakciji z drugimi itn.).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Priporočeni vidiki izkazovanja znanja so navedeni pri temi Interakcija (ustna (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/q95tq2v>) in pisna (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/4uakga6>)).

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje vnosnega besedila/sogovornika,
- » smiselnost odziva,
- » sporazumevalne jezikovne zmožnosti. (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/oavdsza>)

S kriteriji zgolj spremljamo učenčev napredek oz. ocenjujemo nekatere vidike v sklopu ustne in pisne interakcije. (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/bta9y45>)

RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

- : razvija veščino uspešnega sporazumevanja med udeleženci iz različnih kulturnih okolij,
- : razvija sposobnost uporabe znanja in zmožnosti iz enega ali več jezikov kot izhodišče za spoprijemanje z besedili v drugih jezikih,
- : razvija veščino zbiranja in uporabe informacij iz vseh razpoložljivih virov (v različnih jezikih) za razumevanje besedila v angleščini,
- : razvija zmožnost refleksije o lastni jezikovni in kulturni identiteti v družbi.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

to področje postopno razvija. Učitelj spremlja njegov napredek in dosežkov ne ocenjuje.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Medkulturnost pomeni neločljivo povezanost učenja angleščine kot tujega jezika s spoznavanjem različnih kultur. ^{SC} (1.1.3.2) Z učenjem drugih jezikov in spoznavanjem drugih kultur se učenec ozavešča o lastnem jeziku in kulturi, o tem, kako ga kultura in jezik(i) oblikujejo, kako se jeziki in kulture medsebojno prepletajo in razvijajo. Nauči se, kaj je vsem jezikom in kulturam skupnega ter kaj je kulturno pogojenega. ^{SC} (3.3.1.2) Ozavešča se o pomenu strpnosti in spoštovanja do ljudi iz različnih jezikovnih in kulturnih skupnosti, o bogastvu jezikovne in kulturne raznolikosti družbe oz. okolja, kjer živi ter širše. ^{SC} (1.3.1.1)

Za spodbujanje raznojezičnosti in medkulturnosti naj pouk vključuje rabo različnih gradiv (npr. slike, videoposnetke, glasbo, pisna gradiva) in didaktičnih iger, ki so lahko osnova za ozaveščanje in pogovor o podobnostih in razlikah med različnimi jeziki in kulturami. S tem učitelj ustvarja učni prostor, ki vključuje:

- » Povezovanje jezikovnih in kulturnih vsebin:
 - » primerjava med maternim jezikom in angleščino (npr. besedišče, kulturne specifičnosti),
 - » prepoznavanje razlik pri vsakdanjih temah kot (npr. pozdravi, bonton, hrana, običaji, praznovanja, tradicije),
 - » vključevanje medkulturnih zgodb, pesmi ipd.
- » Spodbujanje razumevanja in spoštovanja do različnih kultur: ^{SC} (2.1.2.1)

» vključevanje dejavnosti, kjer učenci raziskujejo tuje kulture, običaje in jezike (npr. predstavitve o kulturnih značilnostih drugih držav.

» Raznojezičnost kot bogastvo:

» spodbujanje rabe več jezikov v razredu (npr. jezikov, ki jih govorijo učenci, učenje npr. osnovnih fraz v drugih jezikih, če so prisotni učenci iz različnih jezikovnih okolij),

» izvajanje jezikovnih iger, kjer učenci uporabijo več jezikov. (1.3.4.2)

Učenci ob koncu tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja večinoma znajo pojasniti značilnosti svoje kulture pripadnikom drugih kultur ali pa pojasniti značilnosti drugih kultur pripadnikom svoje kulture. S pomočjo tega, kar razumejo v enem jeziku, razumejo temo ali bistvo sporočila v drugem jeziku ali jezikih in sklepajo o sporočilu besedila v različnih jezikih na isto temo (npr. kratke novice, brošure). (3.3.1.1)

Občasno znajo prepoznati relevantne informacije v različnih jezikih (npr. kratka obvestila, navodila ali opozorila v drugih jezikih) in/ali uporabiti omejeni repertoar v različnih jezikih. (1.1.3.1) Za učence je ključno, da se učijo o jezikovni in kulturni raznolikosti na njihovim jezikovnim sposobnostim dostopen način, hkrati pa razvijajo spretnosti za učinkovito komuniciranje v medkulturnih kontekstih.

Učitelj lahko preveri raznojezičnost pri učencih s pomočjo vprašalnika v priloženem gradivu (https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/vprašalnik_za_učence.pdf) in skladno z njihovimi odgovori načrtuje dejavnosti v razredu.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Te skupine ciljev ne ocenjujemo. Učitelj učence spodbuja k aktivnemu sodelovanju, prepoznavanju raznolikosti in krepitvi lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo. Pri razvijanju raznojezičnosti in medkulturnosti se učenci opirajo tudi na lastni medkulturni in raznojezični repertoar. Učitelj vodi učni proces s pomočjo dejavnosti, ki so navedene v didaktičnih priporočilih za to skupino ciljev.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » razumevanje kulturnih razlik,
- » rabo več jezikov,
- » kritično razmišljanje
- » ...

S kriteriji zgolj spremljamo učenčev napredek in ne ocenjujemo.

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

OBVEZNO

OPIS TEME

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa (jezikovna zmožnost). Poleg tega vključujejo zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih situacijah (sociolingvistična zmožnost) ter zmožnost učinkovite rabe jezika pri sprejemanju in (so)ustvarjanju besedil (pragmatična zmožnost), pri čemer upoštevamo različne standardne angleščine. V okviru jezikovne zmožnosti opredeljujemo razpon jezika, ki obsega splošni jezikovni razpon (s poudarkom na oblikoslovnih in skladenjskih prvinah) in obseg besedišča. Poleg tega opredeljujemo nadzor, ki vključuje tako slovnično pravilnost in nadzor besedišča kot tudi fonološki in pravopisni nadzor. Tema se prečno povezuje z ostalimi temami, saj se posamezni cilji vsebinsko prepletajo s cilji pri drugih temah in jih dodatno pojasnjujejo. Ob tem upoštevamo, da so posameznikove sporazumevalne jezikovne zmožnosti bogatejše v procesih sprejemanja kot tvorjenja.

V temo je vključen tudi razvoj skupnih ciljev s področja jezika, državljanstva, kulture in umetnosti. Uresničevanje omenjene skupne ciljev je razloženo v didaktičnih priporočilih za temo in posamezne skupine ciljev.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Pri razvijanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je treba upoštevati, da to področje ni samostojno, temveč se razvija v soodvisnosti od sprejemanja, tvorjenja, interakcije ter posredovanja, raznojezične in medkulturne zmožnosti.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

Sporazumevalne jezikovne zmožnosti vključujejo tri skupine ciljev: jezikovno zmožnost (znanje slovnice, besedišča, izgovarjave in pravopisa), sociolingvistično zmožnost (zmožnost ustrezne rabe jezika v različnih družbenih situacijah) ter pragmatično zmožnost (zmožnost učinkovite rabe jezika pri sprejemanju in (so)ustvarjanju besedil). Poučevanje sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti se neposredno povezuje z razvijanjem drugih tem (sprejemanja, tvorjenja, interakcije in posredovanja).

Pri poučevanju sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je predvsem v ospredju jezikovna raba v življenjskih situacijah in kontekstih, ki so za učenca smiselni. Pri tem upoštevamo uravnotežen poudarek na tekočnosti in pravilnosti, saj je tekočnost bistvena za učinkovito komunikacijo, pravilnost pa pripomore k jasnosti in ustreznosti pomena ter sporočila. Poznavanje in obvladovanje angleške slovnice, besedišča, pravopisa in izgovarjave predstavlja temelj učinkovitega sporazumevanja, kar pa ni dovolj. Učinkovit uporabnik tujega jezika

bo zmožen jezik prilagoditi glede na dani kontekst, pri čemer bo upošteval okolje, v katerem je, odnose s sogovorci in namen sporazumevanja. Učenci morajo zato poleg jezikovnih zmožnosti spoznati tudi kulturne norme, geste in pričakovane družbene vzorce, ki vplivajo na sporazumevanje v angleščini, kar na primer vključuje razumevanje stopnje formalnosti, vljudnosti in izrazov, značilnih za določen kontekst. Pri korespondenci, na primer, stopnjo formalnosti prilagodimo glede na namen dopisovanja in naslovnika. Pri poučevanju sporazumevalnih zmožnosti pa moramo upoštevati tudi pragmatično rabo jezika, saj jezik vedno uporabljamo v določenem kontekstu in z določenim namenom (npr. iskanje in dajanje informacij, izražanje strinjanja ali nestrinjanja, dajanje nasvetov ipd.). Za postopno in sistematično razvijanje sporazumevalnih jezikovnih zmožnosti je pomembna tudi razredna komunikacija v tujem jeziku, saj ta omogoča naravno in avtentično rabo jezika za konkretne namene, obenem pa smiselno rabo jezikovnih prvin v vsakodnevnih, ponavljajočih se situacijah.

JEZIKOVNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

- : razvija slovnično pravilno sporazumevanje,
- : razvija besedišče, s katerim izraža osnovne sporazumevalne potrebe,
- : razvija pomensko ustrezno in razumljivo izgovarjavo, intonacijo, stavčni poudarek in besedni naglas,
- : razvija sposobnost pravilnega zapisovanja in pravilno rabe ločil.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
prepozna in uporablja preproste slovnične strukture iz obravnavanega nabora. Pri tem še vedno dela določene osnovne sistemske napake. Kljub temu je po navadi jasno, kaj želi povedati,	razmeroma pravilno uporablja širši nabor pogosto rabljenih struktur, povezanih z dokaj predvidljivimi situacijami. Dela sistemske napake, vendar je jasno, kaj želi povedati,
prepozna in uporablja raznoliko besedišče, povezano z obravnavanimi situacijami, in predmetno-specifično besedišče z drugih predmetnih področij. Besedišče je pomensko ustrezno rabljeno,	prepozna in uporablja raznoliko besedišče, povezano z znanimi vsebinami in vsakdanjimi situacijami, in predmetno-specifično besedišče z drugih predmetnih področij. Pri izražanju kompleksnejših misli ali ob neznanih temah in v neznanih situacijah si še pomaga s parafraziranjem,
prepozna in uporablja angleške glasove, stavčne poudarke in intonacijo v obravnavanih situacijah. Izgovarjava znanih besed je razumljiva. Opazen je lahko vpliv učenčevega prvega in dodatnih jezikov na izgovarjavo, poudarek, ritem in intonacijo	izgovarja na splošno razumljivo, čeprav še vedno napačno izgovarja posamezne glasove v njemu manj znanih besedah. Intonacija, stavčni poudarek in besedni naglas ne vplivajo na razumevanje sporočila, zazna pa se lahko vpliv učenčevih drugih jezikov,

ustrezno uporablja velike začetnice pri pogosto rabljenih vrstah lastnih imen. Zapisano občasno vsebuje pomanjkljivosti, kot so nepravilen zapis, nedosledna raba velike začetnice v besedi in druge sistemske napake.

večinoma pravilno postavlja osnovna ločila v povedi in večinoma pravilno rabi veliko začetnico. Zapisano lahko vsebuje pomanjkljivosti v učencem manj znanih izrazih.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri poučevanju jezikovnih zmožnosti je predvsem pomembno, da jih razvijamo v komunikaciji in v čim bolj smiselnem kontekstu. Pri razvijanju slovnične, pravopisne in pravorečne zmožnosti se tako ne osredotočamo zgolj na razlago posameznih pravil, temveč zlasti na dejavnosti, ki spodbujajo aktivno rabo jezika. Predvsem v nižjih razredih je smiselni induktivni pristop k poučevanju slovnice in pravopisa, ki učencem omogoča, da sami odkrivajo slovnična pravila (npr. tako, da primerjajo različne oblike in rabe jezika), v višjih razredih pa lahko uporabljamo tudi deduktivni pristop in bolj eksplicitno slovnično razlago. Pri razvijanju besedišča je prav tako ključen kontekst, saj bodo učenci veliko lažje usvojili ciljno besedišče, če ga bodo aktivno uporabljali v različnih, njim smiselnih situacijah. Za razvijanje učinkovite angleške izgovarjave naj bodo učenci sistematično izpostavljeni tudi avtentičnim virom jezika, pri čemer upoštevamo različne standardne angleščine. Pri razvijanju jezikovnih zmožnosti je še posebej pomembno spodbudno učno okolje, v katerem so napake dojene kot sestavni del učnega procesa.

Slovnice zmožnosti lahko razvijamo na različne načine in z različnimi pristopi. Tradicionalno poučevanje je temeljilo na eksplicitnem poučevanju, pri katerem je učitelj najprej sistematično podal razlago za posamezno slovnično pravilo, sledila pa je vadba pravila na novih primerih. Po drugi strani pa implicitno poučevanje slovnice predpostavlja, da učenci slovnično zmožnost razvijajo nezavedno, t. j. ne da bi pri tem zavestno obravnavali slovnične značilnosti jezika.

Eksplicitno poučevanje slovnice se običajno povezuje z deduktivnim pristopom, pri katerem učenci najprej spoznajo določeno pravilo, ki ga nato uporabljajo v nalogah, pri induktivnem pristopu pa izhajamo iz primerov rabe jezika in šele nato izpostavimo pravilo. Učenci opazujejo in primerjajo primere rabe jezika in poskušajo oblikovati pravila, učitelj jih pri tem lahko vodi in daje povratno informacijo. Prednost induktivnega pristopa je, da spodbuja aktivno učenje in razvija sposobnost analize, spodbuja pa tudi bolj naravno učenje jezika in motivacijo za učenje. Po drugi strani pa deduktivni pristop, ki temelji na jasni razlagi slovničnega pravila in izhaja iz splošnega k specifičnemu, ustreza učencem z analitičnim učnim stilom in nekaterim učencem s specifičnimi učnimi težavami, zato je priporočljivo, da učitelj učencem ponudi razlago, pri tem pa upošteva induktivno paradigmo, kar pomeni, da izhaja iz primerov rabe slovničnega pravila v kontekstu in šele nato izpostavi pravilo.

Pri rabi ustreznega pristopa moramo upoštevati starost in kognitivni razvoj učencev. Eksplicitno in deduktivno poučevanje slovnice od učencev zahteva sposobnost abstraktnega razmišljanja in razumevanja metajezika, kar lahko pričakujemo v višjih razredih osnovne šole. To je tudi v skladu z razvijanjem jezikovnih in metajezikovnih zmožnosti pri slovenščini.

Dejavnosti:

- » Učenje slovnice z odkrivanjem (induktivni pristop): učitelj v pogovoru z učenci spodbudi razumevanje slovničnega pravila (*He cut his finger. - He was cutting his finger.*).

- » Analiza avtentičnih besedil oz. okoliščin (navedbe o resničnih dogodkih ali izkušnjah, zgodbe, pogovori, uganke, pesmi, videoposnetki).
- » Jezikovne didaktične igre, ki razvijajo jezikovno natančnost (npr. namizne igre, pri katerih učenci, razvrščajo ali dopolnjujejo povedi).

Da bi učenci ponotranjili novo besedišče, morajo biti večkrat izpostavljeni različnim kontekstom, ki spodbujajo razmišljanje na višjih kognitivnih ravneh in postavljajo v ospredje njihov osebni interes. Na ta način bo učitelj učencu omogočil, da usvojeno besedišče shrani v dolgoročni spomin in ga tako lažje priključuje, ko ga potrebuje za uporabo. (https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Strategija_razvijanja_besedišča.pdf)

Dejavnosti, ki spodbujajo učinkovito pomnjenje, so:

- » učenje besedišča po temah (npr. hrana, oblačila, družina itd.),
- » poudarjanje razmerij celota-del (npr. telo – roke – prsti – nohti),
- » razvijanje besedišča od splošnega k specifičnemu (npr. pohišstvo – stol),
- » uporaba lestvic ali stopnjevanja (npr. vroče – toplo – hladno),
- » organizacija besedišča v ad hoc kategorije (npr. stvari, ki jih vzamemo na šolski izlet),
- » razvijanje besedišča z gibanjem (pantomima, narek v gibanju (*running dictation*)),
- » razmerja med besedami (primer: iskanje sopomenk in protipomenk),
- » ozaveščanje o tvorbi besed (primer: analiza sestavljanek, zloženki).

Polnopolnomske in nepolnopolnomske besede

O polnopolnomske besedah (samostalnik, glagol ipd.) se lahko pogovarjamo, njihov pomen razložimo ali pokažemo s slikami ali karticami. Naučimo se jih lahko na bolj sistematičen in ekspliciten način. Nepolnopolnomske besede (npr. členov ali veznikov) pa se učimo naključno, z uporabo v različnih kontekstih, zato jih je zlasti do drugega vzgojno-izobraževalnega obdobja smiselno poučevati celostno.

Dejavnosti:

- » komunikacijski narek,
- » razvijanje besedišča dejavnosti,
- » igre (*Activity*, *hot chairs*, namizne igre, sobe pobega, igre vlog ipd.),
- » dopolnjevanje besedil (z naborom, brez nabora),
- » besedne uganke in igre (križanke, rebusi, povezovanje definicije in besedišča),
- » gibalne dejavnosti,
- » pisni sestavki, videoposnetki,
- » ustvarjalno izražanje (*blackout poetry*, haiku, akrostih),

- » projektne dejavnosti,
- » diskusija,
- » intervjuji.

Priložena datoteka je primer iz prakse za jezikovno zmožnost. Ob tem je treba opozoriti, da teme oz. sporazumevalni načini (sprejemanje, tvorjenje, interakcija, posredovanje, raznojezična in medkulturna zmožnost in sporazumevalne jezikovne zmožnosti) niso zapisani po vrstnem redu pomembnosti, saj se med seboj prepletajo, so soodvisni in se največkrat razvijajo integrirano (se obravnavajo in vrednotijo uravnoteženo). To velja tudi za priloženi primer

(https://aplikacijaun.zrss.si/api/qradiva/Ustna_spletna_interakcija_jez_zmoznost_9_razred.pdf).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Jezikovne zmožnosti preverjamo in ocenjujemo skozi dejavnosti, ki so namenjene razvijanju drugih tem (sprejemanja, tvorjenja, interakcije in posredovanja). Pri tem je smiselno ločevati med dejavnostmi na različnih ravneh:

- » na besedni ravni (npr. črkovanje, razvrščanje besed, prepoznavanje različnih glasov, komunikacijski narek),
- » na ravni povedi (npr. dopolnjevanje povedi, preoblikovanje povedi),
- » na ravni besedila oziroma komunikacijske situacije (npr. pisanje opisa, pisma, igranje vlog, govorni nastop, glasno branje).

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » pravilno rabo slovničnih struktur,
- » pravilnost pravopisa (črkovanje, velike in male začetnice, ločila),
- » razumevanje pomena besedišča,
- » ustreznost besedišča (glede na kontekst in namen),
- » raznolikost besedišča (širok nabor),
- » pravilnost izgovarjave angleških glasov, besednega in stavčnega naglasa ter intonacije.

SOCIOLINGVISTIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

○: razvija zmožnost ustrezne rabe jezika za vzpostavitev družabnih stikov.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
enostavno in učinkovito vzpostavi družabne stike (npr. se opraviči, povabi, se na vabilo odzove ipd.), pri čemer uporablja pogoste izraze in osnovne vzorce, ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register ter ločuje/zaznava razlike med nevtralnim in neformalnim registrom.	uporablja širok razpon jezikovnih funkcij, pri čemer se zaveda konvencij vljudnega sporazumevanja in najpomembnejših razlik v običajih, rabah, stališčih, vrednotah in prepričanjih, ustrezno uporablja nevtralni jezikovni register ter ločuje med nevtralnim in neformalnim registrom.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri razvijanju sociolingvističnih zmožnosti v angleščini je pomembno, da učenci razumejo, kako jezik deluje v različnih družbenih in kulturnih kontekstih. Učenci se naučijo prilagajati jezik glede na to, s kom govorijo, v kakšnem okolju in ob kateri priložnosti. Ob tem upoštevajo kulturne norme, vrednote in običaje tako angleško govorečih kot drugih kulturnih okolij.

Učenci spoznava jezikovne funkcije skozi govorne dejavnosti, branje dialoških besedil, predvsem pa z gledanjem videografa v avtentičnih situacijah ali posebej prirejenih za posamezne namene.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Učenci izkazujejo znanje z različnimi dejavnostmi:

- » igranje vlog (npr. v šoli, v trgovini, pri zdravniku),
- » analiza avtentičnih besedil (npr. posnetkov različnih sporazumevalnih situacij),
- » predstavitve (npr. različnih običajev)
- » ...

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » ustrezno prilagoditev jezika (slovnice in besedišča) kontekstu (npr. nevtralni ali neformalni register),

- » učinkovitost/ustreznost neverbalne komunikacije,
- » upoštevanje kulturnih norm,
- » ustrezno rabo sporazumevalnih strategij.

PRAGMATIČNA ZMOŽNOST

CILJI

Učenec:

- : razvija sposobnost prilagajanja naučenega jezika novim situacijam in izražanja misli na različne načine,
- : razvija sposobnost razvijanja teme in širjenje besedila ter osvetljevanje pomembnih točk,
- : razvija sposobnost povezovanja besed in povedi,
- : razvija sposobnost natančnega sporočanja željenih podatkov in informacij,
- : razvija sposobnost vzdrževanja daljše produkcije ali pogovora ter zmožnost spontanega izražanja.

STANDARDI ZNANJA

Učenec:

Minimalni standardi znanja	Standardi znanja
preproste fraze z omejenim nadomeščanjem izrazov prilagodi konkretnim okoliščinam,	prilagodi svoje izražanje tudi v manj vsakdanjih situacijah,
s pomočjo preprostega seznama iztočnic pripoveduje, opisuje, navede primer,	v pripovednem besedilu jasno prikaže časovno zaporedje. Razvije argumentacijo,
uporablja najpogostejše veznike (npr. in, ampak, ker), s katerimi stavke poveže v povedi in te v enostavno besedilo,	v preprostem besedilu vpelje protiargument (npr. čeprav, vendar). Tvori daljše povedi in jih med sabo povezuje, npr. v zgodbo,
v preprosti in neposredni izmenjavi sporoči tisto, kar želi povedati, tudi če ima omejeno količino podatkov,	razumljivo izrazi bistvo tistega, kar želi povedati,
tekoče se izraža, tako da lahko vzdržuje kratke izmenjave, čeprav še išče ustrezne izraze.	izraža se precej tekoče, da lahko tvori daljše besedilo, četudi z očitnimi premori.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

V tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju učenci nadgrajujejo predhodno pridobljene pragmatične zmožnosti (glej didaktična priporočila za 2. VIO (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/6qk8i3z>)).

Ko učenci že ozavešijo pojem besedila, se ob razvijanju bralne zmožnosti (skozi branje in sistematično opazovanje besedil) ozaveščajo o tem, kako so strukturirana pisna besedila. Ob iskanju glavnih misli besedila (ali odstavkov, če je besedilo členjeno) in iskanju ključnih izrazov (npr. Paukova strategija) ugotovijo, kako si sledijo misli v logičnem zaporedju. Zgradbo/strukturo besedil razvijamo tudi znotraj učenja pisnega tvorjenja. Pri razvijanju slušnih in govornih zmožnosti se učenci ozaveščajo o tem, kaj je značilno za koherenten (povezan) govor in pogovor: ista tematika in/ali jasno nakazovanje menjave teme, (razumevanje na podlagi okoliščin), menjava vlog (govorec-poslušalec), zahtevnejše je vodeno raziskovanje retorične strukture govora.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Pragmatične zmožnosti so dejavnosti, s katerimi učenci izkažejo zmožnost razumevanja ali tvorjenja (besedil). Zato razvoj pragmatičnih zmožnosti pri učencih večinoma samo spremljamo, razen kadar se izrecno osredotočamo na posamezne elemente (npr. rabo kohezivnih sredstev). Pri ocenjevanju znanja pa te zmožnosti vrednotimo v obliki kriterijev, ki jih podrobneje opredelimo z opisniki.

Učenci izkažejo razumevanje z ustreznim odzivom v različnih dejavnostih:

- » igre vlog in druge dvogovorne dejavnosti,
- » diskusije,
- » tvorjenje različnih besedil (npr. prošnja, oglas),
- » govorne predstavitve.

OPISNI KRITERIJI

Pri oblikovanju opisnih kriterijev upoštevamo:

- » ustreznost jezika glede na namen,
- » sodelovanje v pogovoru,
- » tekočnost govora,
- » koherentnost (rdeča nit) besedila,
- » razvitost in urejenost misli,
- » strukturo besedila, členjenje besedila
- » ...

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Andrin, A., Kozar, H., Rehberger, S., Volčanšek, S. in Zakošek, U. (2011). *Prvi tuji jezik: angleščina/nemščina: katalog znanja: za izobraževalne programe srednjega poklicnega izobraževanja SPI, srednjega strokovnega izobraževanja SSI, srednjega poklicno-tehniškega izobraževanja PTI*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wmob21d> (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/wmob21d>)

Andrin, A., Eržen, V., Kogoj, B. in Lesničar, B. (2016). *Učni načrt, Program osnovna šola, Angleščina*. Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1vbuw8r> (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/1vbuw8r>)

Anthony, L. (2018). *Introduction to English for Specific Purposes*. Routledge.

Klemen Blatnik, N. in Bratož, S. (2022). Pomen stališč učencev do angleščine za pouk v heterogenih razredih. *Revija za elementarno izobraževanje*, 15(3), 317–337. <http://www.dlib.si/URN:NBN:SI:DOC-HLN5T31H>

Bocanegra-Valle, A. (2010). Evaluation and designing materials for the ESP classroom. V M.F. Ruiz-Garrido, J.C. Palmer-Silveira in I. Fortanet-Gómez (ur.), *English for professional and academic purposes* (str. 141–165). Rodopi.

Charles, M. & Pecorari, D. (2016). *Introducing English for Academic Purposes*. Routledge.

Costley, K. C. (2015). Research supporting integrated curriculum: Evidence for using this method of instruction in public school classrooms. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/k6pq2h9>

Cross, R. (2012). Creative in finding creativity in the curriculum: The CLIL second language classroom. *The Australian Educational Researcher*, 39(4), 431–445.

Drake, S. M. in Reid, J. L. (2018). Integrated curriculum for the twenty-first century. V J. P. Miller (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/4kddbuo>), K. Nigh (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/4vdr1yr>), M. J. Binder (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/qnm3n76>), B. Novak (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/dyyu76i>) in S. Crowell (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/38qddsa>) (ur.), *International handbook of holistic education* (str. 118–128). Routledge.

Eržen, V., Budihna, A., Kogoj, B., Klobučar, B., Zupanc Brečko, I., Pižorn, K. in Pevac Semec, K. (2008). *Učni načrt, Angleščina: gimnazija: splošna, klasična, strokovna gimnazija: obvezni ali izbirni predmet in matura (420 ur)*. Ministrstvo za šolstvo in šport; Zavod RS za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0v9tlny> (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/0v9tlny>)/UN_ANGLESCINA-gimn.pdf

- Gardner, R. C. (2007). Motivation and second language acquisition. *Porta linguarum*, 9–20.
- Harmer, J. (2007). *The practice of English language teaching*. Pearson Longman.
- Jensen, E. (2005). *Teaching with brain in mind*. ASCD.
- Kokotsaki, D., Menzies, V. in Wiggins, A. (2016). Project-based learning: A review of the literature. *Improving Schools*, 19(3), 267–277.
- Marentič Požarnik, B. (2000). *Psihologija učenja in pouka*. DZS.
- Oxford, R. L. (1990). *Language learning strategies: What every teacher should know*. Newbury House.
- Pavlič Škerjanc, K. (2010). Smisel in sistem kurikularnih povezav. V T. Rupnik Vec (ur.), *Medpredmetne in kurikularne povezave, Priročnik za učitelje* (str. 8–27). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Richards, J. C. in Rodgers, T. S. (2001). *Approaches and methods in language teaching*. Cambridge University Press.
- Rubdy, R. (2003). Selection of materials. V B. Tomlinson. (ur.), *Developing materials for language teaching* (str. 37–57). Bloomsbury.
- Rubin, J. (1987). Learner strategies: Theoretical assumptions, research, history, and typology. V A. Wenden in J. Rubin (ur.), *Learner strategies in language learning* (str. 15–30). Prentice-Hall.
- Rutar Ilc, Z. (2019). Preventivna vloga pozitivnih psihosocialnih odnosov v šoli. *Šolsko polje*, 30(3/4), 143–167. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/gchx21a>
- Rutar Ilc, Z. (ur.) (2012) *Ugotavljanje kompleksnih dosežkov: preverjanje in ocenjevanje v medpredmetnih in kurikularnih povezavah, Priročnik za učitelje* (1. izd.). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/r1uqo46>
- Rutar Ilc, Z. (2005). Učnolilni in procesni pristop – izhodišče za didaktično prenovu gimnazij. V T. Rupnik Vec (ur.), *Spodbujanje aktivne vloge učenca v razredu* (str. 8–27). Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Skupni evropski jezikovni okvir: učenje, poučevanje, ocenjevanje, Dodatek* (1. izd., str. 254). (2023). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf> (<https://www.zrss.si/pdf/SEJO.pdf>)
- Strmčnik, F. (1993). *Učna diferenciacija in individualizacija v naši osnovni šoli*. Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport.
- Svet Evrope. (2011). *Skupni evropski jezikovni okvir za učenje, poučevanje, ocenjevanje*. Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Tomlinson, C. A. (2017). *How to differentiate instruction in academically diverse classrooms* (3. izd.). ASCD.
- Zavod Republike Slovenije za šolstvo. (2021). Kako do spodbudnega in varnega učnega okolja? Odgovori na vprašanja in dileme iz prakse (bistveni poudarki iz priročnika Vključujoča šola). Zavod Republike Slovenije za šolstvo. <https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/36f8wqp>

PRILOGE

PRILOGE PO POGLAVJIH

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Nacrtovanje_učenja.pdf

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/SKUPNI_CILJI.pdf

TVORJENJE

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Tvorjenje_pisno_ustno_predstavitev_6_razred.pdf

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Tvorjenje_5_razred.pdf

INTERAKCIJA

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Ustna_interakcija_dramatizacija_5_razred.pdf

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/vprašalnik_za_učence.pdf

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Strategija_razvijanja_besedišča.pdf

TVORJENJE

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Tvorjenje_ustno_pisno_9_razred.pdf

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Tvorjenje_ustno_8_razred.pdf

INTERAKCIJA

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Ustna_interakcija_posredovanje_8_razred.pdf

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Spletna_interakcija_7_razred.pdf

POSREDOVANJE, RAZNOJEZIČNA IN MEDKULTURNA ZMOŽNOST

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA TEMO

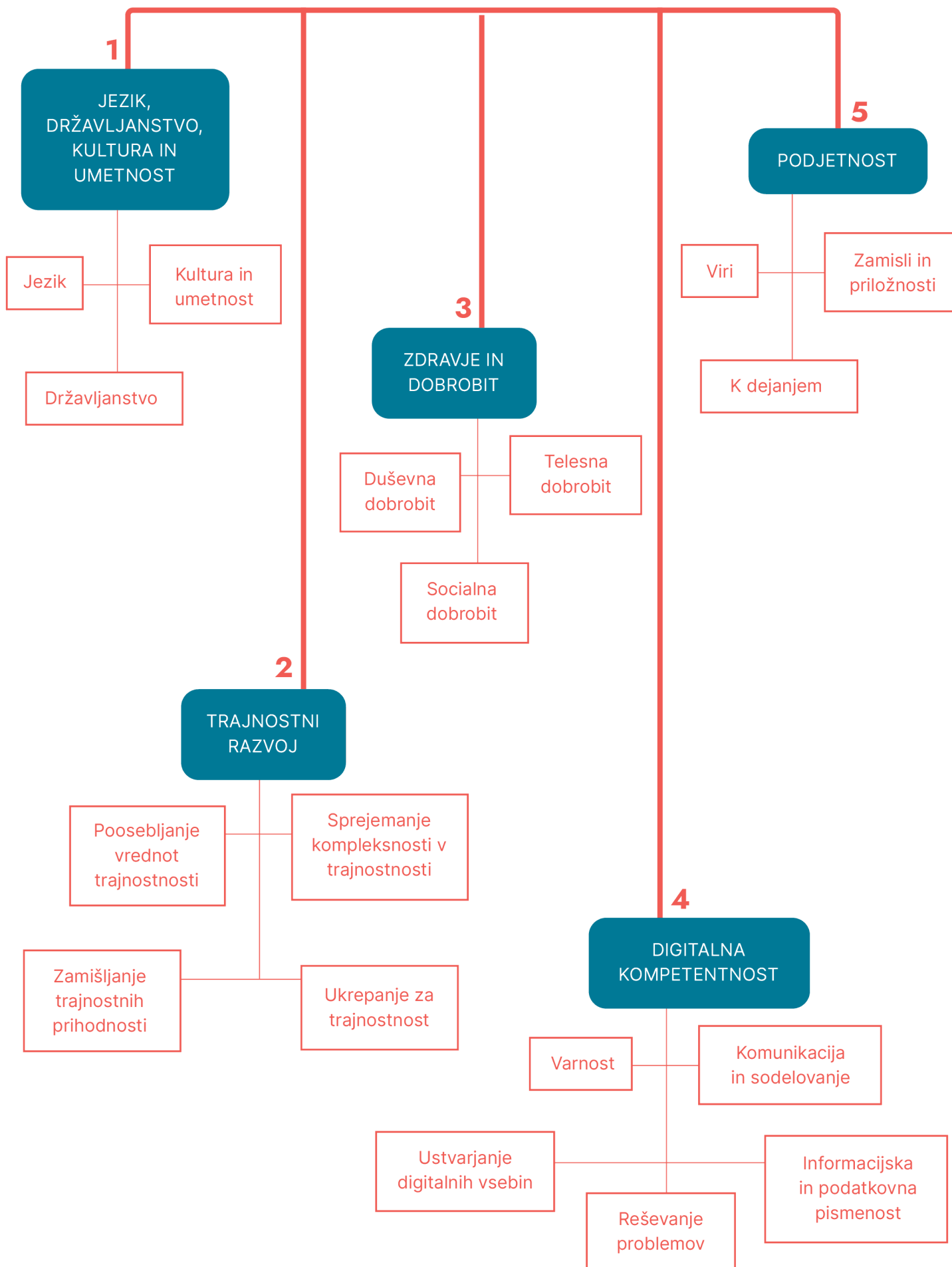
» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Raznojezična_medkulturna_zmožnost_9_razred.pdf

SPORAZUMEVALNE JEZIKOVNE ZMOŽNOSTI

Didaktična priporočila za temo

» https://aplikacijaun.zrss.si/api/gradiva/Ustna_spletna_interakcija_jez_zmožnost_9_razred.pdf

KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV

1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega. itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družben položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.

3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznavna raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST

SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.) tako, da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.

5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev. 5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva. 5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog. 5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti. 5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju). 5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost). 5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt. 5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidnim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši. 5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami. 5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev. 5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje. 5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah. 5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.